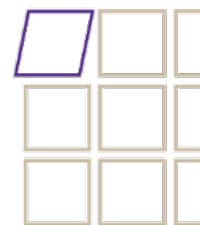

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021– 2027 M. PLANAS

TURINYS

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS	5
NAUDOJAMOS SANTRUMPOS	6
1. ĮVADAS	8
2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	11
3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	14
3.1. Trakų rajonas	14
3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra	14
3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	19
3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas	19
3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos	19
3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra	21
3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	23
3.6. Komunalinių atliekų susidarymas	24
3.7. MKA surinkimas ir MBA	24
3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne	25
3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas	28
3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	29
3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas	30
3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas	30
4. Ankstesnių atliekų tvarkymo planų užduočių vykdymas	32
ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA	38
1. TRAKŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	39
1.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	40
1.2. Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	47
2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS	84
2.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	84
2.2. Infrastruktūros plėtra	86
3. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS	95
4. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	97

PRIEDAI

LENTELIŲ SĄRAŠAS

Lentelė 1. Atliekų tvarkytojai Trakų rajono savivaldybėje	18
Lentelė 2. Konteinerinių aikštelių patvirtinimas Trakų rajono savivaldybėje.	22
Lentelė 3. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas Trakų rajono savivaldybėje, 2020 m.	23
Lentelė 4. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis gyventojui Vilniaus apskrities savivaldybėje. (tonos/metus).	24
Lentelė 5. Vilniaus apskrities regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos.	26
Lentelė 6. Šalinamų į regioninį sąvartyną Trakų rajono savivaldybės MKA kiekiai (t/metus)	26
Lentelė 7. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus	27
Lentelė 8. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Trakų rajono savivaldybėje	29
Lentelė 9. Žaliųjų atliekų surinkimas Trakų rajono savivaldybės kompostavimo aikštelėse.....	29
Lentelė 10. Trakų rajono DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)	30
Lentelė 11. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014-2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas	33
Lentelė 12. Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014- 2020 plane nustatytų užduočių vertinimas	35
Lentelė 13. Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė	36
Lentelė 14. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	40
Lentelė 15. VAPTP tikslai ir uždaviniai.....	41
Lentelė 16. VAPTP užduotys ir siekiai.	44
Lentelė 17. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.....	45
Lentelė 18. VAPTP užduotys ir siekiai.	80
Lentelė 19. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.....	82
Lentelė 20. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Trakų rajono savivaldybėje.	85
Lentelė 21. Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.	85
Lentelė 22. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Trakų rajono savivaldybėje.....	95
Lentelė 23. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną Trakų rajono savivaldybėje.	97
Lentelė 24. Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.	90

Lentelė 25. Registruotų gyventojų skaičius Vilniaus regiono savivaldybėse 2016–2021 m.	96
Lentelė 26. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo.....	96
Lentelė 27. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Vilniaus apskrities savivaldybėse. (tonos/metus).	97
Lentelė 28. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius	97
Lentelė 29. Konteinerių kiekis Vilniaus regiono savivaldybėse	97
Lentelė 30. Vilniaus regiono DGASA	98
Lentelė 31. 2020 m. Trakų rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių – sutvarkytų bešeimininkių atliekų kiekiai	98
Lentelė 32. Šalinami į MBA MKA kiekiai pagal savivaldybes	98
Lentelė 33. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Vilniaus regione.....	99
Lentelė 34. Komunalinių atliekų tvarkymas Trakų rajono savivaldybėje, t	99
lentelė 35. Komunalinių atliekų kiekių prognozė Trakų r. sav., t	99

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

Pav. 1. Registruotų gyventojų skaičius ir jų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo Trakų rajono savivaldybėje	14
Pav. 2. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių pokytis Trakų rajono savivaldybėje, vnt.	22
Pav. 3. Konteinerių skaičius Trakų rajono savivaldybėje, vnt.	23
Pav. 4. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Trakų rajono savivaldybėje, tonos.	24
Pav. 5. Į MBA šalinamos Trakų rajono savivaldybės MKA, tonos (1)	25
Pav. 6. MBA įrenginiuose gaunamų medžiagų pasiskirstymas	25
Pav. 7. Šalinamų atliekų sudėtis 2020 metais	27
Pav. 8. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Trakų rajono savivaldybėje, tonos	28
Pav. 9. Bešeimininkių atliekų susidarymas ir sutvarkymui skirtos lėšos Trakų rajono savivaldybėje.....	31
Pav. 10. Atliekų tvarkymas Trakų rajono savivaldybėje	33
Pav. 11. Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.	48
Pav. 12. 1 ir 2 tikslų uždaviniai.	49
Pav. 13. 3 ir 4 tikslų uždaviniai.	50
Pav. 14. 5 tikslo uždavinys.	50
Pav. 15. Atliekų konteineriai.	89
Pav. 16. DĖK'ui iniciatyva.....	90
Pav. 17. Stotelių DĖK'ui sistema	91
Pav. 18. Stotelės DĖK'ui.	91
Pav. 19. DĖK'ui dirbtuvės.....	92
Pav. 20. Kompostavimas	92
Pav. 21. Kompostavimo aikštelė.	93
Pav. 22. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.	94

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksploduoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
RAAD	Regiono aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
VAATC	UAB „VAATC“ (Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras)
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007-2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – tai nuolatos besivystanti sistema. Šios sistemos vystymosi sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai bei Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingus iššūkius atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms bei šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumo bei nuolatos kintančios – dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Vilniaus regiono bei Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas bei įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas, kurio rengimo procese dalyvavo Trakų rajono savivaldybės administracijos atstovai, bei UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ bei UAV „Jostra“ konsultantai, planuojant regionines priemones – UAB „VAATC“ atstovai.

Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius – ekonominius ir higienos reikalavimus. atitinka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Sekantis prioritetas - paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti, atitinka VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Vilniaus regiono atliekų tvarkymo planą ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduočių įgyvendinimui reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021-2027 m. periodui.

Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Trakų rajono savivaldybės regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;

atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą, buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenys už 2016 – 2021 metus;
- VAATC pateikti ir viešoje erdvėje publikuojami duomenys (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Vilniaus regiono ir Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);
- Duomenys surinkti darbinių vizitų į visas savivaldybes metu.

Reikia atkreipti dėmesį, kad iš skirtingų šaltinių surinkta informacija ne visada sutapo, o ta pati informacija iš vieno šaltinio skirtingų metų duomenims buvo taip pat labai kintanti, o tai neleidžia daryti išvadų apie atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijas. Viena iš pagrindinių duomenų nesutapimo iš skirtingų šaltinių bei pagal metus priežasčių - skirtingų atliekų priskyrimas komunalinėms atliekoms. Siekiant suvienodinti duomenų netikslumus, plane daugiausia naudojami Aplinkos apsaugos agentūros duomenys. Kadangi nuo 2018 metų buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka, ataskaitos lentelėse ir analizėje pateikiami duomenys už 2018 – 2020 (2021), o prieduose pateikiami visi surinkti statistiniai duomenys.

Sprendimą dėl Vilniaus apskrities regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021 – 2027 m. plano patvirtinimo priima Vilniaus regiono plėtros taryba, atsižvelgdama į UAB VAATC, regiono savivaldybių bei gyventojų siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1 – 455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d. , 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros irelektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais;
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;

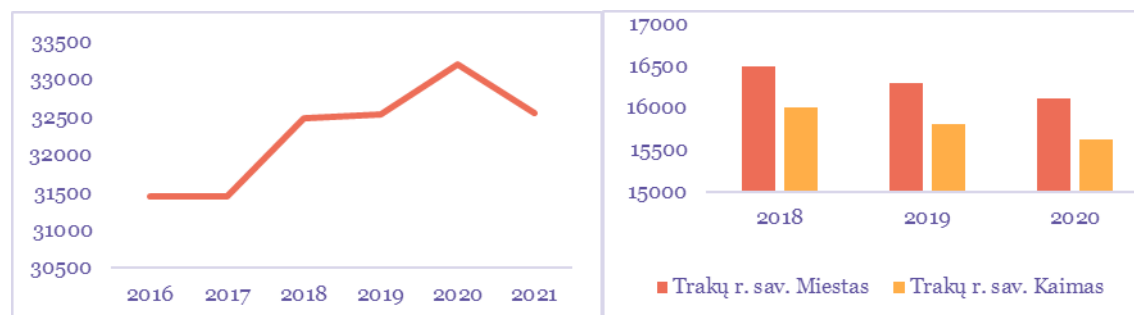
- ✚ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- ✚ Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 217;
- ✚ Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- ✚ Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- ✚ Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- ✚ Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- ✚ Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- ✚ Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967;
- ✚ Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- ✚ 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- ✚ Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 metams, patvirtintas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 (pakeistas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2022 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. TS-11 „Dėl Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimo Nr. 51/1S-22 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 m. dalies „Priemonių planas“ tvirtinimo“ pakeitimo“).

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Trakų rajonas

Trakų rajono savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas Lietuvos pietrytinėje dalyje. Administracinis centras – Trakai. Tai penkta pagal dydį iš aštuonių savivaldybių (plotas 1 208 km²) Vilniaus regiono savivaldybių, gyventojų tankumas 27 žm./km². 1995 m. įsteigta Trakų rajono savivaldybė. 1999 m. gruodžio 21 d. nuo jos atskirta dalis teritorijos naujai Elektrėnų savivaldybei (kadastrinės vietovės: Ausieniškės, Balceriškės, Beižionys, Elektrėnų miestas, Kazokiškės, Pastrėvys, Semeliškės, Vievio miestas), o Vilniaus miesto savivaldybei perduota Grigiškių seniūnija. 2009 m. kovo 26 d. savivaldybės tarybos nutarimu Nr. S1-98 įsteigtos 47 seniūnaitijos. Šiaurės rytine rajono riba teka Neris, pietrytine – Merkys, iš rajono išteka Strėva, Verknė. Telkšo 197 Trakų rajono ežerai (didžiausi – Vilkokšnio, Galvės, Skaisčio, Akmenos), 7 tvenkiniai (didžiausias – Aukštadvario). Didžiausi miškai – Rūdiškių, Kazokiškių-Kaugonių, Ropėjos. Rajone yra Dūkštų landšaftinio draustinio dalis, Verknės ichtiologinis draustinis. Šiaurinė rajono dalis yra Neries žemupio plynaukštėje. Neries pakrantėje yra žemiausia rajono vieta – 55 m. Rytuose plyti Dainavos lyguma, pietinę dalį – Dzūkų aukštuma, kurios aukščiausia vieta yra Prienų rajono paribyje (Gedanonių kalnas). Rajono miškingumas 41,3 %, būdingi pušynai, yra mišriųjų miškų, eglynų.

Trakų rajono savivaldybės gyventojų pasiskirstymas bei skaičiaus pokytis pagal savivaldybes pateiktas 1 paveiksle. Detalūs duomenys pateikti 1 ir 2 prieduose.

Pav. 1 Registruotų gyventojų skaičius ir jų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo Trakų rajono savivaldybėje

Reikia atkreipti dėmesį, kad Trakų rajono savivaldybėje stebimas neženklaus gyventojų skaičiaus didėjimas, nuo 31 447 gyventojų 2016 metais iki 33 204 gyventojų 2020 metais. Trakų rajono savivaldybėje apie 52 % visų gyventojų gyvena miestuose ir miesteliuose.

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarantių mišrių komunalinių atliekų surinkimo bei pervežimo į regioninį sąvartyną ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuotės atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buities atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkančių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei kitų specifinių tinkančių panaudoti ar kitaip perdirbti atliekų surinkimo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai yra atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos teikiamas yra pavestas savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Trakų rajono savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- viešųjų pirkimo būdu parenka atliekų tvarkytojus;
- organizuoja papildančių atliekų tvarkymo sistemų diegimą savivaldybėse
- kontroliuoja VAATC veiklą savivaldybėse;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja šeimininkų atliekų tvarkymą;
- vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Savivaldybės administracija rengia, o tarybos tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei atliekų tvarkymo taisykles. Savivaldybių atliekų tvarkymo plano sprendimai, užduotys ir priemonės yra suderinamos su regioniniu atliekų tvarkymo planu bei turi atitikti Valstybinio atliekų tvarkymo planavimo dokumento nuostatus. Sėkmingam atliekų tvarkymo sistemos organizavimo užtikrinimui Trakų rajono savivaldybė parengė ir patvirtino Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą (patvirtintas Trakų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 2 d. sprendimu Nr. S1-76) bei Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisykles (patvirtintos 2017 m. gegužės 4 d. Savivaldybės Tarybos sprendimu Nr. S1-112).

Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- mišrių komunalinių atliekų;
- antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;

- biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- specifinių atliekų (didžiųjų, statybinių ir kt.);
- apmokestinamųjų gaminių (elektros ir elektroninės įrangos, padangų, naudotos alyvos ir kt. atliekų);
- komunalinių pavojingų atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąslavų;
- bešeimininkių atliekų.

Siekiant sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą 2003 m. vasario 21 d. aštuonios Vilniaus apskrities savivaldybės (Elektrėnų, Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Vilniaus miesto bei Vilniaus rajono) pasirašė ribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens– UAB „VAATC“, steigimo sutartį. UAB „VAATC“ įregistruota 2003 m. balandžio 28 d. Bendrovės akcininkai– aštuonios Vilniaus regiono savivaldybės:

- Vilniaus miesto savivaldybė– 1 346 157 akcijos (74,92 % įstatinio kapitalo);
- Elektrėnų savivaldybė– 43 943 akcijos (2,44 % įstatinio kapitalo);
- Šalčininkų rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- Širvintų rajono savivaldybė– 32 960 akcijos (1,83 % įstatinio kapitalo);
- Švenčionių rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- Trakų rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- Ukmergės rajono savivaldybė– 76 903 akcijos (4,28 %) įstatinio kapitalo;
- Vilniaus rajono savivaldybė– 131 834 akcijos (7,33 %) įstatinio kapitalo.

Pagrindiniai UAB „VAATC“ veiklos tikslai:

- ✓ sukurti ir įdiegti Vilniaus regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei užtikrinti, kad ši sistema veiktų nuolat, ja galėtų naudotis akcininkų administruojamų teritorijų gyventojai;
- ✓ tenkinti viešuosius interesus atliekų tvarkymo srityje;
- ✓ siekti, kad atliekų tvarkymo paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla.

2015 m. birželio 12 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/1S-16 patvirtintame Vilniaus apskrities regioniniame 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plane, nustatyti šie UAB „VAATC“, kaip regioninės atliekų tvarkymo bendrovės, veiklos uždaviniai:

- ❖ skatinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą jų susidarymo vietoje;
- ❖ plėtoti ir eksploatuoti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą;
- ❖ plėtoti ir eksploatuoti specifinių komunalinių atliekų srautų surinkimo sistemą;
- ❖ plėtoti buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo sistemą;

- ❖ sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį;
- ❖ užtikrinti saugią aplinkai sąvartyno eksploataciją;
- ❖ regioninio sąvartyno veiklos sąnaudų optimizavimas;
- ❖ optimizuoti regioninio sąvartyno veiklos sąnaudas;
- ❖ nustatyti optimalią naujos sąvartyno sekcijos konfigūraciją atsižvelgiant į planuojamus atliekų srautus ir sudėtį;
- ❖ optimizuoti filtrato tvarkymą;
- ❖ atskirti paviršines nuotekas ir spręsti jų tvarkymo Elektrėnų nuotekų valymo įrenginiuose (toliau– NVĮ) klausimą;
- ❖ uždengti užpildytą sąvartyno kaupo dalį ir paviršines nuotekas nuo šios dalies surinkti atskirai ir, suderinus su Aplinkos apsaugos agentūra, išleisti šias nuotekas į aplinką arba tvarkyti Elektrėnų NVĮ;
- ❖ išspręsti filtrato koncentrato grąžinimo į sąvartyno kaupą problemą, eksploatacijos metu naujoje sekcijoje įrengiant infiltracinę sistemą;
- ❖ parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiams (toliau– MBA įrenginys);
- ❖ parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti atliekų kogeneracinei jėgainei.
- ❖ komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui, tačiau iš esmės UAB VAATC vykdo regioninę veiklą;
- ❖ MBA įrenginių eksploatavimo kontrolė;
- ❖ Vilniaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno (toliau – Sąvartynas) eksploatavimas, sekcijų įrengimas, uždarymas, priežiūra po uždarymo;
- ❖ žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – ŽASA) eksploatavimas;
- ❖ didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – DGASA) eksploatavimas;
- ❖ didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės Vilniuje, Graičiūno 36D eksploatavimas;
- ❖ Vilniaus regione esančių netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūra po uždarymo ir monitoringas;
- ❖ dalijimosi daiktais stotelių DĖK'ui eksploatavimas;
- ❖ investicinių projektų, skirtų įrengti regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus, įgyvendinimas;
- ❖ visuomenės informavimas komunalinių ir kitų atliekų tvarkymo klausimais.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą Trakų rajono savivaldybės teritorijose vykdo įmonės, sudariusios sutartis su vietos savivalda – savivaldybėmis arba savivaldybių kartu įsteigtu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi. Atliekų tvarkymo įstatymas reglamentuoja gamintojų ir importuotojų atsakomybę – pakuočių ir pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų, transporto priemonių ir kitų apmokestinamųjų gaminių tvarkymo veiklos, bendradarbiavimo su savivaldybėmis principus.

Pagrindinės komunalines atliekas tvarkančių įmonių vykdomos veiklos pagrindinės funkcijos:

- mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir pervežimas į MBA,
- atliekų turėtojų aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteneriais,
- kolektyvinių kontenerių priežiūra,
- buityje susidarančių didžiųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;
- pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais vežti statybos ir griovimo atliekas;
- pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais rinkti ir vežti biologiškai skaidžias (virtuvės maisto atliekos) ir/ar žaliąsias atliekas (žolę, medžių šakas, lapus);
- teikti savivaldybei informaciją apie aptarnaujamus atliekų turėtojus, ataskaitas apie surinktus kiekius, atliekų susikaupimo normas, mokamus mokesčius,
- gamintojai ir importuotojai ar licencijuotos organizacijos gali diegti papildančias pakuočių, EEĮ, baterijų ir akumuliatorių bei apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimo sistemas.

Šiuo metu komunalines atliekas Trakų rajono savivaldybės teritorijoje surenkančių įmonių sąrašas pateikiamas 1 lentelėje

Lentelė 1. Atliekų tvarkytojai Trakų rajono savivaldybėje

Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija	Turi	2013-07-25		Buityje susidarančių pavojingų, EEĮ atliekų surinkimas
Gamintojų ir importuotojų asociacija	Turi	2012-02-17		Buityje susidarančių pavojingų, EEĮ ir padangų atliekų surinkimas
UAB Ecoservice	Turi	2017-08-24	2022-05-24	Mišrių komunalinių atliekų surinkimas
UAB Ecoservice	Turi			Buityje susidarančių pavojingų atliekų, popieriaus, plastiko, stiklo, didžiųjų atliekų ir padangų atliekų surinkimas
UAB Trakų paslaugos	Turi			Mišrių komunalinių atliekų surinkimas

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Trakų rajono savivaldybėje įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos administravimo) sąnaudas. Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių, – savivaldybės lėšų, įmokų gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės atliekų tvarkymo sistemos dalis, kuri leidžia įgyvendinti uždavinius, kurie numatyti atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Trakų rajono savivaldybėje įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Trakų rajone“, finansuojamą Europos Sąjungos ir savivaldybės lėšomis, 2019-2021 įrengtos 23 antžeminės aikštelės, 40 pusiau požeminės/požeminės aikštelės komunalinių atliekų šalinimo konteinerinės aikštelės prie daugiabučių namų ir sodų bendrijose.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, savivaldybės nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Trakų rajono savivaldybės įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos:

- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki MBA įrenginių ar kitų regioninio kitų apdorojimo įrenginių sąnaudos;
- Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- Komunalinių atliekų šalinimo sąnaudos (infrastruktūros eksploatacijos ir kt. sąnaudos).

Komunalinių atliekų šalinimo, apdorojimo – UAB VAATC patiriamas sąnaudas sudaro:

- Atliekų tvarkymo MBA įrenginiuose sąnaudos;
- Šalinimo veiklos sąnaudos - visos su Vilniaus regioninio sąvartyno eksploatavimu susijusios sąnaudos: darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, elektros, vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos, atliekų tvarkymo technikos eksploatacija, degalai, tepalai, technikos remontas, draudimas, kitos eksploatacinės sąnaudos, atidėjiniai sąvartyno uždarymui.
- Didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių sąnaudos – didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių eksploatacinės sąnaudos. Šias sąnaudas sudaro darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos, surinktų atliekų sutvarkymo sąnaudos, ilgalaikio turto

nusidėvėjimas, kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir pan.).

- Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių sąnaudos - aikštelėse dirbančių darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, žaliųjų atliekų kompostavimo sąnaudos (technikos eksploatacija, degalai ir kt.), kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimas, darbo priemonės ir kt.).
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos – su projektų įgyvendinimu susijusios sąnaudos.
- UAB VAATC administracinės sąnaudos. Tai sąnaudos, į kurias įtrauktos administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, administracinių patalpų nuoma, tarnybinio transporto eksploatacija, degalai, remontas, draudimas, kanceliarinės, ryšio, darbuotojų mokymų ir komandiruočių sąnaudos, konsultavimo paslaugos, paskolų palūkanų sąnaudos ir kt.

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- ❖ „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- ❖ „Proporcingumo“ principas teigia, jog apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas pas atliekų turėtoją susidarantiems atliekų kiekiui;
- ❖ „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t.y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t.y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.
- ❖ „Teršėjas moka“ principas Vilniaus regione įgyvendinamas remiantis Regiono savivaldybių pasirinktomis apmokestinimo sistema- Vietinė Dvinarė Rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą.

Dvinarė rinkliava – tai savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka (susidedanti iš dviejų dedamųjų – pastoviosios ir kintamosios) už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, įskaitant ir visos atliekų tvarkymo sistemos išlaikymą, atliekų rūšiavimo skatinimą, mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių, Vilniaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių, kitos atliekų tvarkymo priežiūrą ir eksploataciją. galiojanti savivaldybės teritorijoje, ir kurią kiekvienas mokėtojas privalo sumokėti nustatyta tvarka. Rinkliavos dydžiai

(kintamoji ir pastovioji dalys) nustatomi pagal tikslinę nekilnojamojo turto objektų naudojimo paskirtį, nustatytas komunalinių atliekų susikaupimo normas, apmokestinamuosius parametrus bei priskirtas kintamas ir pastovias būtinąsias sąnaudas. Visi regiono gyventojai už mokamą Rinkliavą turi teisę naudotis regionine komunalinių atliekų tvarkymo sistema, aprūpinami konteneriais, turi galimybes naudotis atliekomis rūšiuoti skirtomis kontainerinėmis aikštelėmis bei aikštelėmis didelių gabaritų atliekomis, naudotis kompostavimo aikštelėmis bei kita komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija nustato nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkai arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatyta rinkliavą, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DI-150. Sąraše yra nurodyti gyvenamosios paskirties pastatai – pastatai, naudojami gyventi vienam ar daugiau, vienai ar daugiau šeimų. Kiekviena savivaldybė organizuoja tik jos teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų tvarkymą. Atliekų turėtojai, veiklą vykdančios ar gyvenantys (turintys nekilnojamojo turto) keliose savivaldybėse, turi naudotis kelių atitinkamų savivaldybių organizuotomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis.

Trakų rajono savivaldybė 2017 lapkričio 2 d. Tarybos sprendimu NR. S1-222 patvirtino dvinarės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą nuostatus, priimdami kintamą Rinkliavos dalį – kaip nekilnojamojo turto paskirtį bei naudojamų komunalinių atliekų kontenerių skaičius ir tūrį.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus bei dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Vilniaus regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius bei leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

Vilniaus regiono komunalinių atliekų sąvartynas, pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio 26 d. Kazokiškių kaime, Elektrėnų savivaldybėje. Bendras sąvartyno sklypo plotas – 30,16 ha, iš jų 27,1 ha užima atliekų kaupimo (6 sekcijų) plotas. Sąvartyne per 20 metų laikotarpį planuojama sukaupti beveik 6 milijonus tonų atliekų, tačiau šis terminas bus žymiai ilgesnis pastačius MBA įrenginius. Įskaitant kasdieninio uždengimo medžiagą ir uždengiamąjį sluoksnį, sąvartyno tūris sieks apie 7 milijonus m³ arba tonų (projekte priimtas 1 000 kg/m³ atliekų tankis). Sąvartyne įdiegtos filtrato ir sąvartyno dujų surinkimo sistemos. Filtratas yra iš dalies valomas vietiniuose įrenginiuose arba išvežamas į Vilniaus miesto nuotekų valymo įrenginius. Dujos naudojamos katilinėje Vievio mieste. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis likusi sąvartyno talpa 3 114 575 tonų (3 114 575 m³).

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014- 2020 metams reikalavimais savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti kontenerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi sekančių reikalavimų:

- kitų savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po

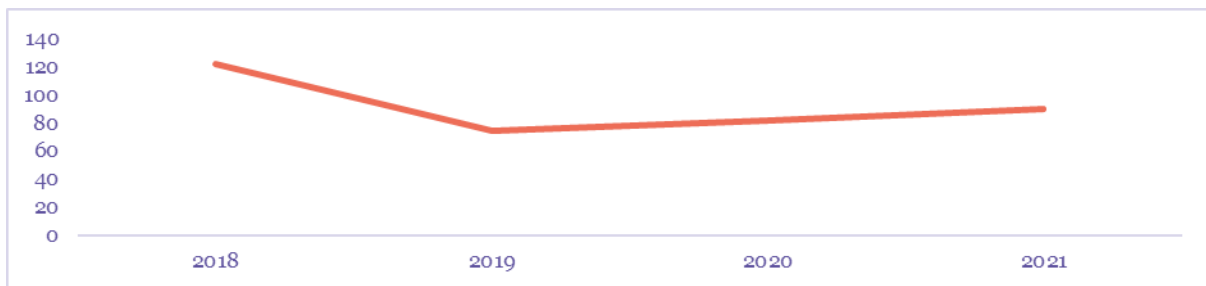
vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;

- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Lentelė 2. Konteinerinių aikštelių patvirtinimas Trakų rajono savivaldybėje.

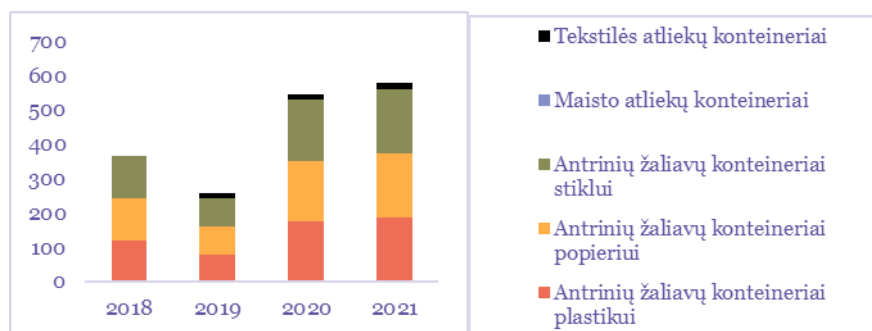
Savivaldybės sprendimas/ Įsakymas	Papildymas	Šaltinis Savivaldybių informacija
Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. P2- 720 „Dėl Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų šalinimo konteinerinių aikštelių prie daugiabučių namų išdėstymo schemas patvirtinimo	Savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. P2- E „Dėl Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų šalinimo konteinerinių aikštelių schemas patvirtinimo	Nors Trakų

rajono savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelis metus (2018- 2020 m) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų kiekis sumažėjo nuo 122 iki 82, tai yra vienas komplektas 387 gyventojams, tačiau tai visiškai atitinka VATP reikalavimus.

Pav. 2. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių pokytis Trakų rajono savivaldybėje, vnt.

Konteinerių skaičius antrinių žaliavų bei pakuočių surinkimui taip pat kiekvienais metais didėja. Paprastai šie konteineriai (didesnės talpos) statomi kartu su MKA konteineriais konteinerinėse aikštelėse, o individualių gyvenamųjų namų savininkai aprūpinami 120-240 l talpos konteineriais stiklo atliekoms ir pakuotės bei popieriaus ir plastiko atliekoms. Konteinerius aptarnauja įmonės pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis (paprastai tai tos pačios įmonės, kurios renka MKA). Detalūs duomenys pateikti 4 ir 5 prieduose.

Pav. 3. Konteinerių skaičius Trakų rajono savivaldybėje, vnt.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 - 2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys. Šių uždavinių įgyvendinimui savivaldybės teritorijoje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014 -2020 metais, Trakų rajono savivaldybėje buvo išdalinta daugiau kaip 3 tūkstančiai kompostavimo dėžių.

Trakų rajono savivaldybės gyventojai taip pat gali namų ūkyje susidariusias žaliasias atliekas nemokamai pristatyti į kompostavimo aikštelę, esančią Trakų g. 1B, Lentvaris.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 - 2020 metams reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse. Trakų rajono savivaldybėje yra įrengta viena tokia aikštelė. Nepavojingų atliekų surinkimo DGASA pajėgumai siekia nuo 210 iki 1993 t/m. Pavojingųjų atliekų - 20 t/m.

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas Vilniaus regione 2014 metais siekė 93%, o 2020 šis rodiklis gyventojams jau siekė 100%.

Lentelė 3. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas Trakų rajono savivaldybėje, 2020 m.

Daugiabučių gyvenamųjų namų būtų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Sodų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Garažų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie yra juridiniai asmenys ir teikiama paslauga, %
100,00	100,00	100	100,00	0,00

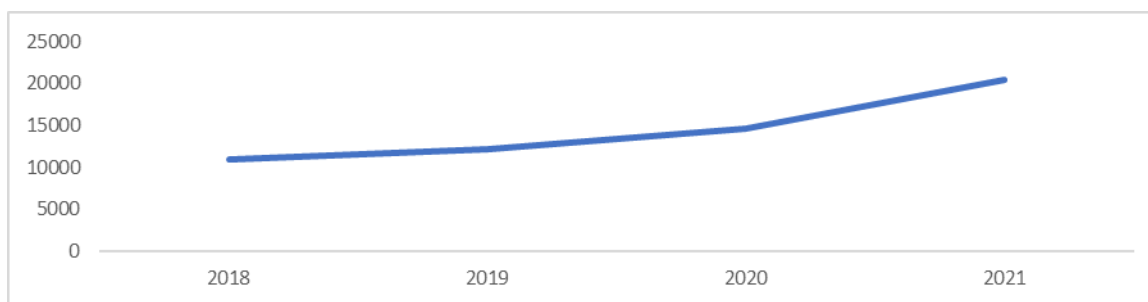
Šaltinis: AAA.

Laikoma, kad VATP reikalavimai yra įgyvendinti.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, Komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis 2020 m. Vilniaus apskrities savivaldybėse susidarė daugiau kaip 260 tūkstančių komunalinių atliekų, o Trakų rajono savivaldybėje – 14 616 tonų komunalinių atliekų. Trakų rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis padidėjo nuo 10 956 tonų 2018 metais iki 14 616 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,34 iki 0,44 t/metus vienam asmeniui atitinkamai (vidutiniškai vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2020 m. susidarė 310 kg atliekų komunalinių atliekų). Reikia pažymėti kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Detalūs duomenys pateikti 3 priede.

Pav. 4. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Trakų rajono savivaldybėje, tonos.

Lentelė 4. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis gyventojui Vilniaus apskrities savivaldybėse. (tonos/metus).

	2018	2019	2020	2021
Trakų r. sav.	0,34	0,38	0,44	0,63
Vilniaus regiono vidurkis	0,38	0,33	0,31	0,338

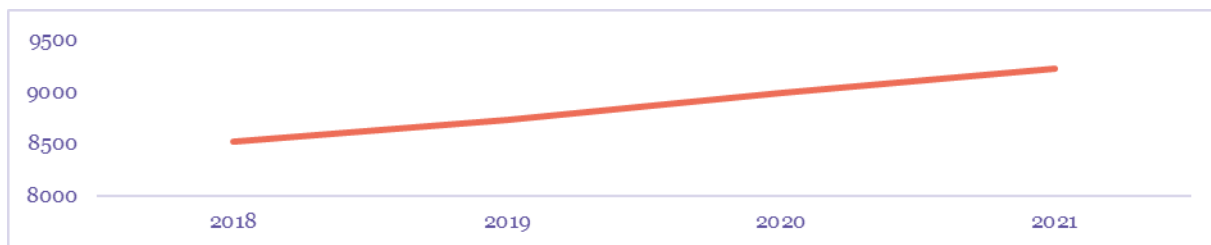
Šaltinis AAA duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

3.7 MKA surinkimas ir MBA

Visos Trakų rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos (MKA) yra transportuojamos į Mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginius (Jočionių g. 13, Vilnius), kurie pradėjo veikti nuo 2016 m. gegužės 3 d. MKA surenka įmonės, laimėjusios viešuosius pirkimus ir pasirašiusios sutartis su savivaldybe.

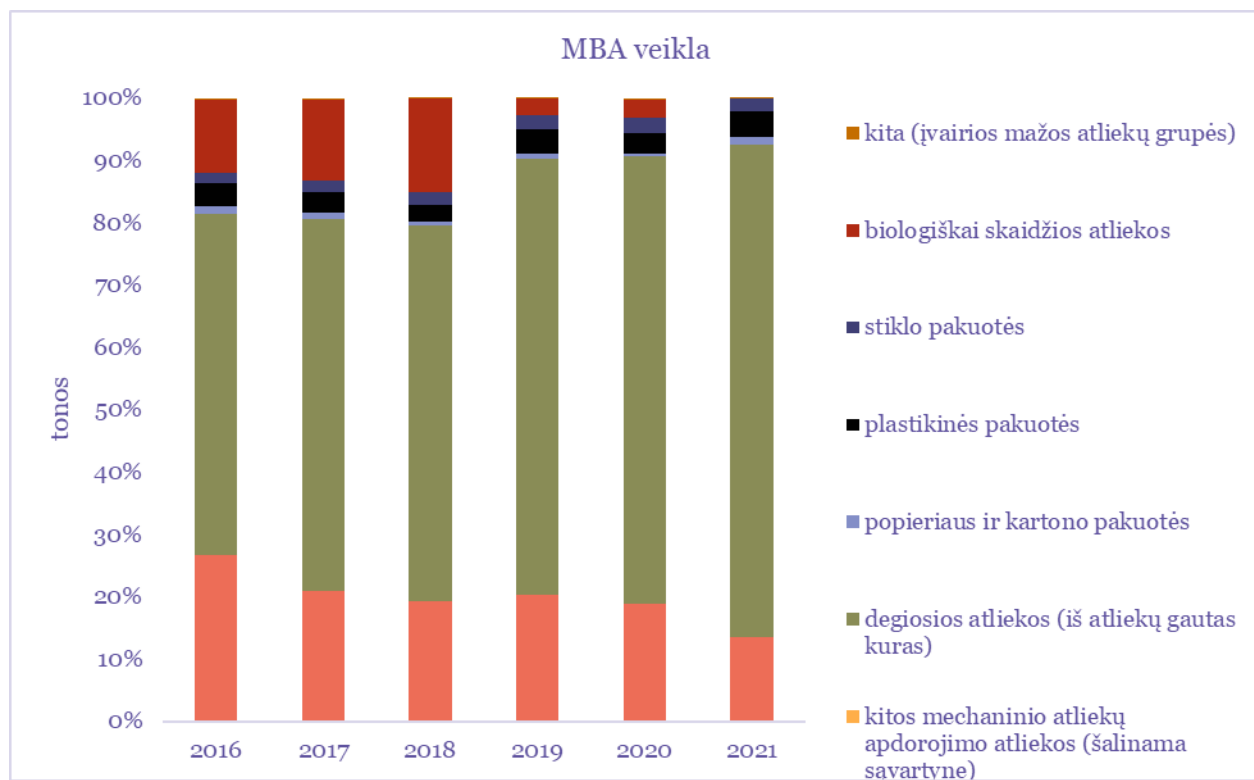
Trakų rajono savivaldybės pervežamų MKA kiekiai didėja proporcingai didėjant susidarančių

komunalinių atliekų kiekiui – nuo 8 515 tonų 2018 metais iki 9 219 tonų 2021 metais. Detalūs duomenys pateikti 8 priede.

Pav. 5. Į MBA šalinamos Trakų rajono savivaldybės MKA, tonos (1)

MBA įrenginiuose atliekos rūšiuojamos atskiriant tolimesniam apdirbimui ir naudojimui tinkančias antrines žaliavas (apie 8% nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių), o biologiškai skaidžios atliekos (apie 4% nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių) yra apdorojamos. MBA įrenginiuose taip pat gaunamas degių atliekų, skirtų panaudojimui energijai gauti, srautas sudaro apie 90 % visų atliekų, o netinkamos perdirbimui ir apdorojimui atliekos šalinamos sąvartyne.

Pav. 6. MBA įrenginiuose gaunamų medžiagų pasiskirstymas

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos likusios po rūšiavimo atliekos bei kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. 2021 m. sąvartyne buvo pašalinta daugiau kaip 175 tūkstančiai tonų atliekų.

Lentelė 5. Vilniaus apskrities regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos.

Kodas	Atlieka	tonos	% nuo bendro šalinamo kiekio
03 01 99	kitaip neapibrėžtos atliekos	10	0,01%
03 03 07	mechanškai atskirtas popieriaus ir kartono atliekų virinimo brokas	626	0,38%
04 02 99	kitaip neapibrėžtos atliekos	80	0,05%
10 01 01	dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04)	458	0,28%
10 01 03	lankieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai	79	0,05%
12 01 21	naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos, nenurodytos 12 01 20	24	0,01%
17 06 01	izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	42	0,03%
17 06 04	izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	12 681	7,66%
17 06 05	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	1 804	1,09%
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	3 824	2,31%
19 08 01	grotų atliekos	1 031	0,62%
19 08 02	smėliagaudžių atliekos	40	0,02%
19 12 08	tekstilės gaminiai	451	0,27%
19 12 09	mineralinės medžiagos (pvz., smėlis, akmenys)	168	0,10%
19 12 10	degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras)	112 196	67,76%
19 12 12	kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos, nenurodytos 19 12 11	48 315	29,18%
20 01 38	mediena, nenurodyta 20 01 37	2 438	1,47%
20 02 03	kitos biologiškai neskaidžios atliekos	530	0,32%
20 03 07	didelių gabaritų atliekos	418	0,25%

Šaltinis VAATC duomenys

Didžiąją dalį regioniniame sąvartyne šalinamų atliekų sudaro likusios po mechaninio atliekų apdorojimo atliekos, neskaitant, sąvartyne laikinai šalinamų degių atliekų (iš atliekų atgautasis kuras), kurios sudaro 67,76 % visų sąvartyne šalinamų atliekų, visos likusios šalinamos atliekos tesudaro tik 3 procentus. Trakų rajono savivaldybės šalinamos atliekos į sąvartyną 2020 metais sudarė 2 228 tonų, arba 15 procentų nuo visų susidarantių komunalinių atliekų. Tai - daugiausia neperdirbamos ar kitaip panaudoti netinkančios atliekos (izoliacinės medžiagos, tekstilės gaminiai ir panašiai).

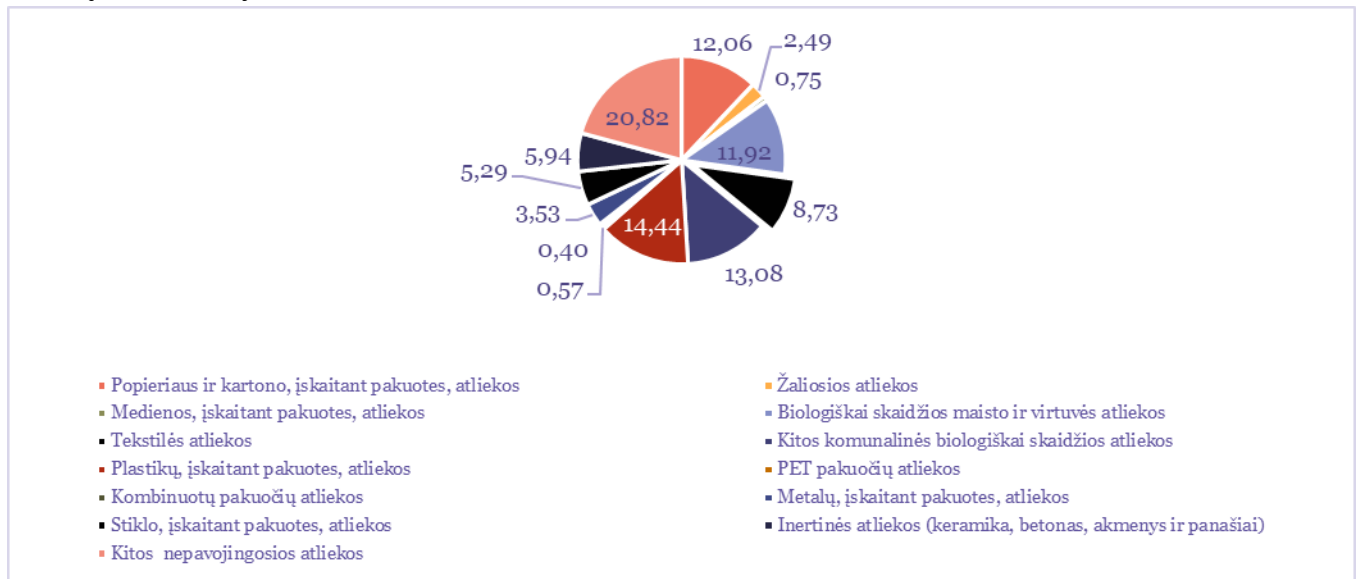
Reikia pastebėti kad nuo 2016 metų, pradėjus eksploatuoti MBA įrenginius, šalinamų į regioninį sąvartyną atliekų kiekiai sumažėjo daugiau kaip 20 procentų. Tam žinoma įtakos turėjo ir bendras atliekų susidarymo mažėjimas.

Lentelė 6. Šalinamų į regioninį sąvartyną Trakų rajono savivaldybės MKA kiekiai (t/metus)

2 017	2 018	2 019	2 020	2 021
6 510	1 596	1 931	2 228	1 950

Šaltinis UAB VAATC duomenys

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-08-31 įsakymu Nr. D1-661 "Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" (Žin., 2011, Nr. 109-5148), MBA įrenginiuose vykdomi šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai.

Pav. 7. Šalinamų atliekų sudėtis 2020 metais

Analizuojant 2020 metų duomenis matosi, kad nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteneriais, antrinių žaliavų, tokių kaip popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, įskaitant pakuotes, atliekų kiekis šalinamose MKA nemažėja, o tai sudaro potencialą plėsti atskirą antrinių žaliavų surinkimą.

Lentelė 7. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	53,1
Žaliosios atliekos	11,0
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	3,3
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės ir kitos atliekos	52,4
Tekstilės atliekos	38,4
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	57,6
PET pakuočių atliekos	63,5
Kombinuotų pakuočių atliekos	2,5
Metallų, įskaitant pakuotes, atliekos	1,8
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	15,5
Kitos atliekos	23,3

Šaltinis Konsultanto skaičiavimai pagal AAA ir Statistikos departamento duomenis

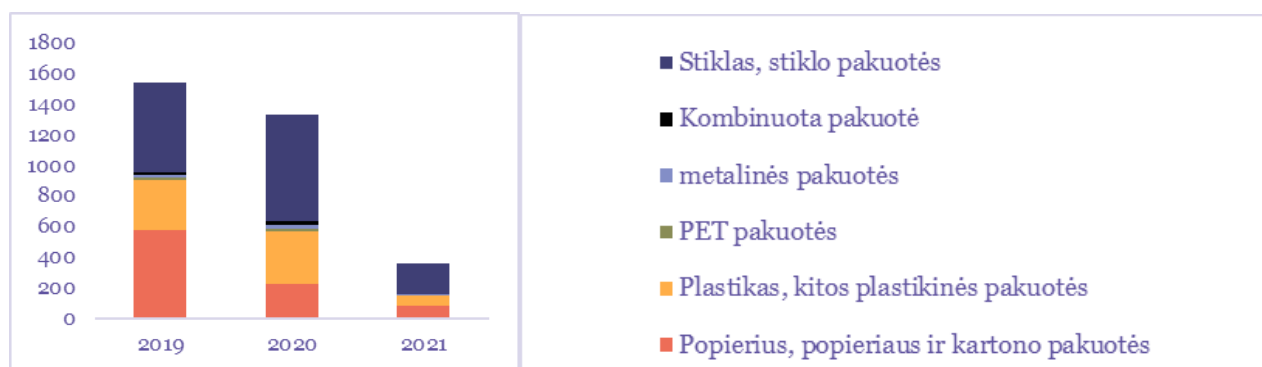
Vis dėlto reikia atkreipti dėmesį į tai, kad toks šalinamų atliekų sudėties vertinimas nėra visai tikslus, nes nėra aiški šalinamų į sąvartynus sudėties tyrimų metodika (mėginių apimtys, tyrimo objektai: kaimo, miesto gyventojų proporcijos ir pan.), kuri neatitinka geros praktikos pavyzdžių, pvz. Methodology for the Analysis of Solid Waste (SWA-Tool) User Version, 2004, kuriuose rekomenduojamos žymiai didesnės tyrimų apimtys, rekomenduojama atsižvelgti į tiriamojo regiono/raiono infrastruktūrą ir panašiai.

3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 metų pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 procentai komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) bei užtikrinti kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Vilniaus regiono savivaldybių teritorijose antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatyta grafiką.

AAA duomenimis Vilniaus apskrities savivaldybėse 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 30 tūkstančių tonų antrinių žaliavų ir pakuočių, iš jų Trakų rajono savivaldybėje tik daugiau kaip 1300 tonų, arba 40 kg gyventojui (vidurkis regione - 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro stiklas ir stiklo pakuotė - apie 52 %, plastikas, kitos plastikinės pakuotės - apie 26% bei popierius ir kartonas, bei popierinė pakuotė - apie 17%. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema) , surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekia yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų). Detalūs duomenys pateikti 9 priede.

Pav. 8. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Trakų rajono savivaldybėje, tonos

Nuo 2019 metų Trakų rajono savivaldybėje padėta diegti tekstilės atliekų surinkimo sistemos - gyventojams patogiose vietose statomi konteineriai šių atliekų surinkimui. Surenkami kiekiai nėra dideli, tačiau plečiant konteinerių tinklą šie kiekiai didės. Iš kitos pusės šių atliekų surinkimo plėtrą stabdo perdirbimo technologijų nebūvimas.

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2020 metų šalinamos sąvartyne biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014-2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys.

Šių uždavinių įgyvendinimui Trakų rajono savivaldybėje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui. 2014 -2020 metais Trakų rajono savivaldybėje buvo išdalinta daugiau kaip 3 tūkstančiai kompostavimo dėžių.

Lentelė 8. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Trakų rajono savivaldybėje

Esamas kompostavimo dėžių kiekis, 2020	Prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis t/metus
3264	490

Šaltinis Savivaldybių duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

Vertinant įvairių tyrimų rezultatus bei analizes, daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30 - 40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Vilniaus regione per metus kompostuojama apie 500- 600 tonų biologiškai skaidžių atliekų. Taip pat rajono gyventojai gali žaliąsias atliekas pristatyti į kompostavimo aikštelę.

Lentelė 9. Žaliųjų atliekų surinkimas Trakų rajono savivaldybės kompostavimo aikštelėse

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos t/metus		
	2019	2020	2021
Trakų g. 1B, Lentvaris	144,332	55,603	49,500

Šaltinis UAB VAATC

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, galima teikti, kad kiekvienais metais šis kiekis palengva didėja ir 2020 metais buvo sutvarkyta apie 600 700 tonų žaliųjų atliekų arba apie 20 kg vienam gyventojui.

3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas

Šiuo metu Trakų rajono gyventojai specifines atliekas (didelio gabarito, pavojingas buities atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, liuminescencines lempas, buityje susidarančias statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas) gali nemokamai pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, kurias eksploatuoja UAB VAATC arba tokios atliekos surenkamos apvažiavimo būdu kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus arba surenkamos per papildančias sistemas.

Surenkamų atliekų kiekiai didėja ir 2020 metais buvo surinkta virš 500 tonų, arba 19 kg atliekų vienam gyventojui (vidurkis regione - 20 kg gyventojui per metus).

Lentelė 10. Trakų rajono DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos t/metus		
	2019	2020	2021
Trakų g. 1a, Lentvaris, Trakų r.	363,905	518,779	471,864

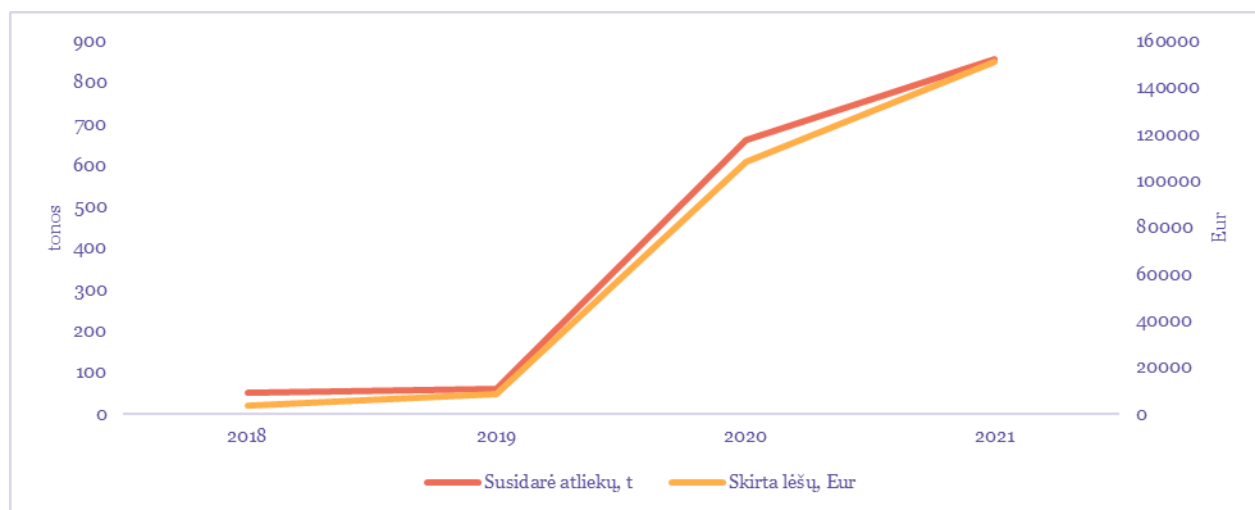
Šaltinis UAB VAATC

Didžiąją dalį DGASA surenkamų atliekų sudaro statybos ir griovimo atliekos, didžiosios atliekos, padangos, pavojingos buities atliekos. Taip pat šios atliekos surenkamos papildančiomis sistemomis arba apvažiavimo būdu.

Trakų rajono savivaldybėj, panašiai kaip ir visoje Lietuvoje, atskiro surinkimo sistemoje vyrauja surinkimas atskirais konteneriais bei surinkimas apvažiavimo būdu, nors pastaraisiais metais matomas didėjantis atliekų surinkimas DGASA.

3.12. Bešeimininkų atliekų tvarkymas

2020 m. Trakų rajono savivaldybėje susidarė virš 600 tonų bešeimininkų atliekų, už kurių surinkimą ir tvarkymą atsakinga savivaldybė. Bešeimininkės atliekos tvarkomos savivaldybių biudžeto (aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis), vietinės rinkliavos ir kt. lėšomis. Savivaldybės pateiktais duomenimis, bešeimininkų atliekų tvarkymui 2020 m. iš viso rajone buvo skirta apie 150 tūkst. EUR, o vidutiniškai per metus tokių atliekų tvarkymui išleidžiama apie 200 tūkst. EUR. Detalus duomenys pateikti 7 priede.

Pav. 9. Bešeimininkių atliekų susidarymas ir sutvarkymui skirtos lėšos Trakų rajono savivaldybėje

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

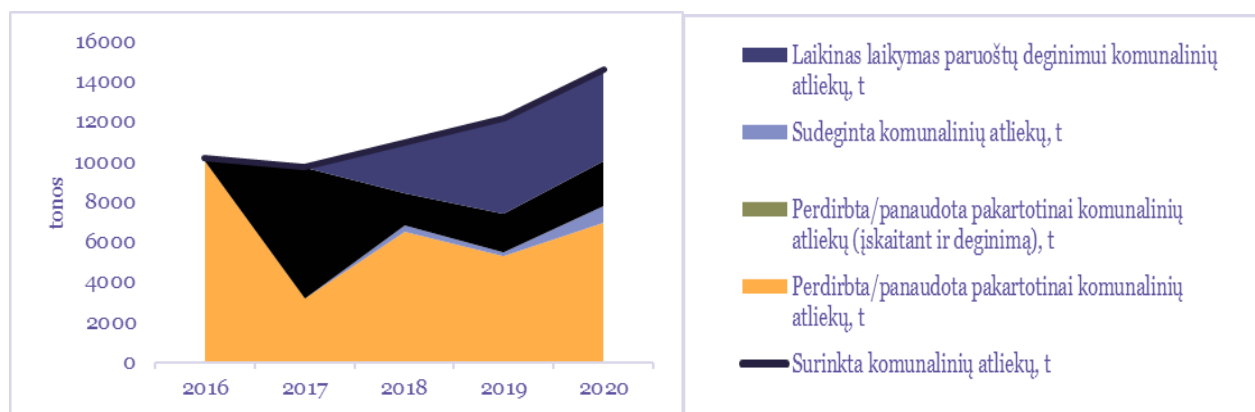
Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis 2020 m. Vilniaus apskrities savivaldybėse susidarė daugiau kaip 260 tūkstančių komunalinių atliekų, o Trakų rajono savivaldybėje – 14 616 tonų komunalinių atliekų. Trakų rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis padidėjo nuo 10 956 tonų 2018 metais iki 14 616 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,34 iki 0,44 t/metus vienam asmeniui atitinkamai (vidutiniškai vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2020 m. susidarė 310 kg atliekų komunalinių atliekų). Reikia pažymėti kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

Vilniaus regiono savivaldybėse VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių kiekiams bei aikštelėms yra įgyvendinti – 2020 metais gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai siekia 387 gyventojų.

AAA duomenimis Vilniaus apskrities savivaldybėse 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 30 tūkstančių tonų antrinių žaliavų ir pakuočių, iš jų Trakų rajono savivaldybėje tik daugiau kaip 1300 tonų, arba 40 kg gyventojui (vidurkis regione - 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro stiklas ir stiklo pakuotė - apie 52 %, plastikas, kitos plastikinės pakuotės - apie 26% bei popierius ir kartonas, bei popierinė pakuotė - apie 17%. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema) , surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų).

Trakų rajono savivaldybėje iš viso veikia 1 DGASA, surenkamų atliekų kiekiai didėja ir 2020 metais buvo surinkta virš 500 tonų, arba 19 kg atliekų vienam gyventojui (vidurkis regione - 20 kg gyventojui per metus).

Trakų rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis didėja nuo 10 956 tonų 2018 metais iki 14 616 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,34 iki 0,44 t/metus vienam asmeniui atitinkamai. 2020 metais perdirbta/panaudota pakartotinai naudoti komunalinių atliekų – 47% visų susidarančių atliekų, pašalinta 15 %, sudeginta 6 % susidarančių atliekų, kitas kiekis yra saugojamas deginimui. Trakų rajono savivaldybės teritorijoje perdirbtų/panaudotų pakartotinai naudoti komunalinių atliekų kiekis nežymiai mažėja, atitinkamai didėjant šalinamų atliekų kiekiui.

Pav. 10. Atliekų tvarkymas Trakų rajono savivaldybėje

Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Reikia pastebėti, kad beveik visos minėtame atliekų tvarkymo plane numatytos užduotys yra įvykdytos, išskyrus komunalinių atliekų pakartotinį panaudojimą ir perdirbimą.

Lentelė 11. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014-2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Vilniaus regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:	Įgyvendinta Pradėjus eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, biologiškai skaidžios atliekos nešalinamos regioniniame sąvartyne
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Neįgyvendinta, Trakų rajone 2020 metais bendrai perdirbta ar kitaip panaudota apie 47 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Neįgyvendinta, 2020 metais komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų paruošta apie 10 proc.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta, gyventojau turi galimybę kompostuoti šias atliekas jų susidarymo vietose (regiono gyventojams išdalinta daugiau kaip 3 tūkst. kompostavimo dėžių), veikia kompostavimo aikštelės
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta MBA įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2016
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktomis maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Neįgyvendinta, planuojama įgyvendinti nuo 2023-2024
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Netaikoma
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta. Savivaldybė yra patvirtinusi konteinerių išdėstymo schemas , kurios nuolatos atnaujinamos
10.	246.2. - 246.5.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti,	Vykdančios ES investicinius projektus bei finansuojant savivaldybėms , AM ir Gamintojų ir Importuotojų organizacijoms Vilniaus regione ši užduotis pilnai įgyvendinta
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonės. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Vykdoma. Savivaldybių sutartyse su MKA surinkimo operatoriais yra numatyta ši prievolė

Situaciją vertinant pagal Trakų rajono atliekų tvarkymo 2014- 2020 plane nustatytų užduočių vertinimo kriterijus, bendras vaizdas yra teigiamas.

Lentelė 12. Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014- 2020 plane nustatytų užduočių vertinimas

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas pakartotiniam naudojimui	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP.
	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas perdirbimui	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų AŽ kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	TAIP
	AŽ kiekis, išrūšiuotas mechaninio apdorojimo įrenginyje ir/ar mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje, tonomis per metus	Didėjimas, vėliau mažėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas arba stabilumas	TAIP

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų naudojimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione, esamą sukurtą infrastruktūrą bei numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

Lentelė 13. Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
- Visos surinktos rajone mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Vilniaus regiono nepavojingų atliekų sąvartyne. - Įgyvendinant investicinius projektus rajone gyventojams sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui, pakuotės, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui – gyventojai nuolatos aprūpinami rūšiavimo priemonėmis. - Rajone įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus bei gyventojų poreikius atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas, įrengta DGASA, žaliosios atliekos kompostuojamos ŽAKA. - Vilniaus regione veikiančios MBA įrenginiai, leidžia pasiekti rajono biologiškai skaidžių atliekų šalinimo uždavinius, didina perdirbamų atliekų kiekius. - Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos. - Rajone įdiegtos papildančios sistemos, pasirašytos sutartys su GIA. - Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas Trakų rajono savivaldybėje siekia 100 %. - Regiono savivaldybių bendradarbiavimas leidžia	- Susidarančių komunalinių atliekų kiekiai rajone didėja nežymiai. - Perdirbamų atliekų kiekiai nėra dideli ir nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteneriais, antrinių žaliavų kiekis šalinamose MKA nemažėja. - Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti. - Nesukurta virtuvės maisto atliekų atskiro surinkimo sistema, o rajone nėra šių atliekų tvarkymo įrenginių. - Rajone nėra tinkamai išplėtotą tekstilės atliekų surinkimo sistema. - Surenkamų antrinių žaliavų bei išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai nėra tinkami perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui.

optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis.	
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
✚ ES finansinės paramos 2020-2027 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Trakų rajono savivaldybėje. ✚ Kartu su kitomis regiono savivaldybėmis įdiegti atskirą maisto atliekų atskiro perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės hierarchijos už atliekų deginimą. ✚ Aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas. ✚ Aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą.	✚ Augant ekonomikai, galimai atliekų susidarymas didės. ✚ DGASA plėtrą stabdo žemės trūkumas. ✚ Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kaina ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

1. TRAKŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioninio bendradarbiavimo, partnerystės, tarpusavio pasitikėjimo ir žaliojo kurso bei valstybinės strategijos įgyvendinimo pagrindas. Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo planu siekiama didinti rajono indėlį ir prisidėti prie regiono ir valstybinių tikslų bei prie globalių - darnaus vystymosi tikslų (ang. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT) įgyvendinimo. Trakų rajonas, įgyvendindamas Trakų rajono atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų planą, prisidės prie 8 DVT įgyvendinimo. Plano priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, kuriuos padeda, iškelto regioninio plano tikslas, siekti.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Trakų rajono atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų plano priemonės
 6. ŠVARUS VANDUO IR HIGIENA	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regiono ir Trakų rajono savivaldybėje siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla, bei siekiant didinti atliekų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą.
 7. Prieinama ir švari energija	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Regiono ir Trakų rajono savivaldybėje siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros ir dujų gamybos įrenginių infrastruktūra).
 9. Išvystyti modernią infrastruktūrą	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Trakų rajono savivaldybėje siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.
 11. Darnūs miestai ir gyvenvietės	11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regiono ir Trakų rajono savivaldybėje siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
 12. Atsakingas vartojimas ir gamyba	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regiono ir Trakų rajono savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
 13. Spūdimas klimato kaitos poveikiui	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regiono ir Trakų rajono savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
 14. Gyvybė vandenynuose	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Vilniaus regione ir Trakų rajono savivaldybėje esančių vandens telkinių taršos prevencija bei ir atliekų perdirbimas ar

šalinimas nekeliant pavojaus aplinkai.

15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.

Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.

17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant Trakų rajono savivaldybei, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

1.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas numato siekti šių Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytų strateginių tikslų ir uždavinių, susijusių su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos):

Lentelė 14. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai.

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
	principas	praktiškai įgyvendinamą technologiją. <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniam naudojimui, perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
<i>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030</i>	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio.
<i>Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.</i>	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo
	Uždavinys 12.5.	Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės:

Lentelė 15. VAPTP tikslai ir uždaviniai.

Tikslai		Uždaviniai
	253.1 Atliekų prevencija	253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas;
		253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles;
		253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją

Tikslai		Uždaviniai
	253.2 Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti; 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	253.3 Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	253.4 Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	253.5 Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	253.6 Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Iškelti Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane tikslai ir uždaviniai suformuoti atsižvelgiant 22 lentelėje išvardintus VAPTP tikslus ir uždavinius.

VAPTP taip pat yra nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurios turi būti vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas arba savivaldybėms bendradarbiaujant ir bendrai naudojant regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas. Pagrindinėms užduotims, susijusioms su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, VAPTP nustatė konkrečius įgyvendinimo terminus ir kiekybiškai išreikštas siektinas

reikšmes¹:

¹ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

Lentelė 16. VAPTP užduotys ir siekiai.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų
		2027 m	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarantiems tekstilės atliekams surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.	
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidaranti	261.6.	iki 2025 m.	

pavojingąsias atliekas			
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų

Kitos užduotys, keliamos VAPTP²:

Lentelė 17. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.

Užduotis	VAPTP
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.

² Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	VAPTP
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.

1.2. Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

VILNIAUS REGIONINIO ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Lyderyste grįstas, efektyvus ir skaidrus Vilniaus regiono atliekų tvarkymo sistemos vystymas paremtas regioniniu bendradarbiavimu ir geriausiai atliepiantis gyventojų lūkesčius.

TRAKŲ RAJONO ILGALAIKIS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2016 – 2025 M.

TIKSLAS:

Išsaugoti ir gerinti aplinkos kokybę.

UŽDAVINIAI:

1. Užtikrinti rūšiuojamųjų atliekų surinkimo, specifinių, pavojingų ir kitų atliekų surinkimo sistemų plėtrą.
2. Skatinti biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą

Siekiant Trakų rajono ilgalaikio atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslo įgyvendinimo, nustatomi Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo iki 2027 m. sistemos vystymą užtikrinantys tikslai:

Pav. 11. Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.

Pirmasis tikslas skirtas atliekų prevencijos skatinimui – tai planuojama įgyvendinti keičiant gyventojų vartojimo įpročius, kurie skatintų vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai, taip pat bendradarbiauti siekiant šiukšlinimo prevencijos, bei surenkant ir tvarkant šiukšles.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliama gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo klausimais didinimo ir atliekų rūšiavimų įrenginių prieinamumo didinimo uždaviniai.

Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

1.1.

1 tikslas.

Atliekų prevencijos skatinimas

1.2.

Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimas

2.1.

2 tikslas.

Atliekų atskyrimas susidarymo šaltinyje, siekiant paruošti pakartotinai naudoti arba perdirbti

2.2.

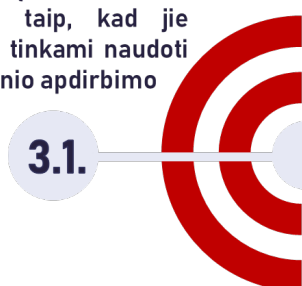
Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros didinimas

Pav. 12. 1 ir 2 tikslų uždaviniai.

Trečiasis tikslas – atliekų paruošimas tikrinant, valant ar taisant produktus tam, kad jie būtų tinkami naudoti pakartotinai be pradinio apdirbimo.

Ketvirtuoju tikslu siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Šiam tikslui pasiekti išsikelti uždaviniai sukurti atliekų perdirbimo galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

3 tikslas.

Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai

4 tikslas.

Atliekų paruošimas naudoti tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti

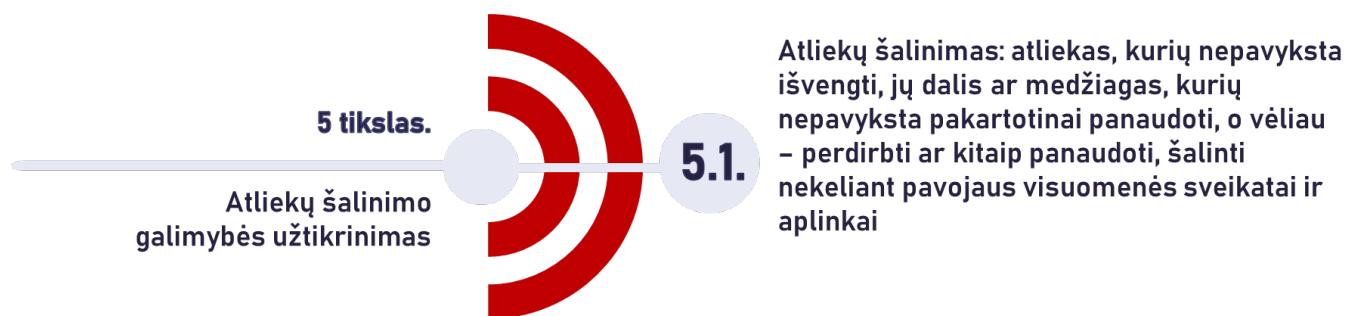
Atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybių sukūrimas

Atsinaujinančios energijos pajėgumų sukūrimas siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Pav. 13. 3 ir 4 tikslų uždaviniai.

Penktasis tikslas – užtikrinti pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai nekeliančio atliekų šalinimo galimybes tais atvejais, kai atliekos negali būti ar jas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

Pav. 14. 5 tikslo uždavinys.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai;
- VATP užduotys paskirstomos savivaldybėms atsižvelgiant į jų specifiką bei vystomą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB VAATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;

- Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai raudona spalva).

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
atliekomis. Gyventojų informavimas vykdomas pasitelkiant televiziją, radiją, spaudą, internetą, išnaudojant visuomeninio transporto galimybes bei šiai informavimo kampanijai skirtų renginių metu. Projekto metu vykdomas Atliekų kultūros apdovanojimai, Eko piknikas Atliekų kultūra, Atliekų kultūra butike DĖK'ui, TrenkTuras su Atliekų kultūra.							
1.1.2.	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės pritaikymas atliekų prevencijos veikloms įrengiant administracines patalpas ir edukacijos centrą	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Edukacinis centras bus įrengtas siekiant visuomenės, ypač mokyklinio amžiaus vaikų, švietimo, supažindinamas su Regiono atliekų tvarkymo sistema, vykdomos ugdomosios veiklos. Taip pat edukacijos centre planuojamos dirbtuvės, kuriose bus mokoma daiktų taisymo, remonto, atnaujinimo ir kitomis veiklomis, skatinančiomis daiktus naudoti pakartotinai. Edukacinis centras bus įrengiamas kartu su šiam centrui reikalingomis administracinėmis patalpomis.							
1.1.3.	Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD dėl atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų išaiškinimo ir tikslinimo	2022–2027	VAATC	Regioninė	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD, siekiant aiškaus ir planingo regioninio atliekų centro, kaip regiono sistemos vystytojo veiklos.							
1.1.4.	Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	40	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas siekiant turėti ir valdyti patikimą informaciją apie susidarantiuosius, surenkamus ir tvarkomus atliekų srautus ir kuri sudarytų prielaidas priimti sprendimus dėl planingos regiono atliekų tvarkymo sistemos veiklos, vadovaujantis patikimais duomenimis.							
1.1.5.	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas,	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos					tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
1.1.5.1.	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Trakų rajono savivaldybėje	2022-2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	50	Savivaldybės biudžeto lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinimo ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla.

Siekiant vykdyti efektyvią informavimo sklaidą Trakų rajono savivaldybėje, kiekvienais metais bus parengiamas viešinimo priemonių planas, kuris suderinamas bendradarbiaujant kartu su Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centru (VAATC). Siekiant ugdyti bendruomeniškumą ir atliekų tvarkymo sistemos žinomumą, rūšiavimo naudą, planuojami ne mažiau kaip 2 susitikimai per metus su rajono bendruomenėmis, kuriuose dalyvautų savivaldybės ir regioninio atliekų tvarkymo centro specialistai.

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1.	Šiukšlių rinkimo akcijų	2021–2027	Savivaldybės,	Regioninė	18	Savivaldybių biudžetų ir kitos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	organizavimas		VAATC			lėšos	
1.2.1.1.	Pilietinės šiukšlių rinkimo iniciatyvos organizavimas ir skatinimas Trakų rajono savivaldybėje	2022–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	45,5	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pavasarinės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi ir surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti bei priduoti. Akcijos atlieka kilnią misiją ir atkreipia visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijos metu panaikinami ir sutvarkomi. Akcijos pagrįstos savanorių, atliekų tvarkytojų, atliekų surinkimo įmonių, savivaldybių, NVO organizacijų bendradarbiavimu. Šiukšlių rinkimas daugiausiai vykdomas užmiesčiuose, parkuose, pamiškėse, paupiuose ir kitose vietose. Trakų rajono savivaldybėje į pilietines šiukšlių rinkimo akcijas įtraukiami gyventojai ir nariai savanoriai. Taip pat vykdomos seniūnijų iniciatyvos, prie kurių prisideda ir Trakų rajono savivaldybė.							
1.2.2.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų, GIO ir kitos lėšos	€
1.2.2.1.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Trakų rajono savivaldybėje	2022–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų, GIO ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų sąmoningumo. Atliekų rūšiavimas turi tapti kasdienybe ne tik namuose, bet ir viešosios erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama, tai per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis, todėl rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse, paskatintų gyventojus sistemingai prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo. Įgyvendinant priemonę, siekiama numatyti savivaldybės tvarkose, jog atnaujinant, rekonstruojant, plėtojant viešąsias erdves, turi būti įrengtos antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonės – šiukšliadėžės. Taip pat bus siekiama įvertinti prioritetines viešąsias vietas, kuriose galėtų būti įrengtos žaliavų surinkimo priemonės.							
1.2.3.	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
			 Organizacinė priemonė Komunikacinė priemonė Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė				
1.2.3.1.	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas Trakų rajono savivaldybėje	2022–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą. Šios geriamojo vandens stotelės prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimusi. Įgyvendinant priemonę, siekiama numatyti savivaldybės tvarkose, jog atnaujinant, rekonstruojant, plėtojant viešąsias erdves, turi būti įrengtos ir geriamojo vandens stotelės. Taip pat numatyta įrengti 4 viešąsias geriamojo vandens stoteles.							
1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas						
1.2.4.1.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Trakų rajono savivaldybėje	2023–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	25	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Trakų rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

II. ATLIEKŲ ATSKIRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANT PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI

Atliekų susidarymo vietoje
sutvarkytų biologinių atliekų ir
rūšiujamuoju būdu
surinktų komunalinių atliekų
kiekis

2021 M.

65 %

2027 M.

80 %

2.1. Gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1.	Viešinio kampanijos pradedant ir vykdančios biologškai skaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų surinkimą organizavimas	2023–2025	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	418	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Prieš pradedant maisto (virtuvės) surinkimą Vilniaus regione, planuojama plataus masto viešinio kampanija, kurios metu bus vykdomas viešinimas skatinantis MVA prevenciją, rūšiavimą ir tvarkymą. Prieš prasidedant kampanijai, bus parengtas detalus Visuomenės informavimo planas, atsižvelgiant į žiniasklaidos kanalų pasiekiamumą, kontakto kainą, tikslinių grupių vartojimą, žiniasklaidos kanalų specifiką. Preliminarios žiniasklaidos informavimo priemonės:

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	➤ pranešimai žiniasklaidai; ➤ informavimą palaikančių konsultacinių priemonių įgyvendinimas; ➤ informavimas televizijoje; ➤ integruotas informavimas internete; ➤ tiesioginiai kontaktai su tiksline grupe. Projekto visuomeniniai informaciniai renginiai; ➤ efektyvumo stebėsenos tyrimas.						
2.1.2.	Projektas „Švaros ambasadoriai“	2022-2027	VAATC	Regioninė	60	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Tęsiamas projektas „Švaros ambasadoriai“, kurio pagrindinis tikslas – šviesti Vilniaus regiono gyventojus bei išsiaiškinti kokios priežastys lemia gyventojų rūšiavimo ar nerūšiavimo pasirinkimą. Pagrindinės veiklos, vykdomos projekto metu prisideda prie efektyvesnio regioninio visuomenės informavimo ir švietimo vystymo. Švaros ambasadoriai lankosi Vilniaus regiono vietovėse, susitinka su gyventojais, atsako į gyventojams rūpimus klausimus, vykdo apklausas, vyksta live transliacijos – pokalbiai. Taip pat projekto metu vykdoma informacijos sklaida rengiant straipsnius, video reportažus.							
2.1.3.	Piktogramų (unifikuotų ženklų) diegimas atliekų surinkimo vietose regione	2022-2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	210	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Unifikuotų ženklų sistemos paskirtis – palengvinti atliekų tvarkymą tiek privatiems asmenims, tiek organizacijoms. Naudodami vieningą simbolių ir ženklų sistemą, t. y. ženklindami atliekas visame Vilniaus regione lengvai atpažįstamais simboliais, pasieksime geresnių rezultatų atliekų perdirbimo srityje. Be to, bus tinkamai perdirbamas didesnis atliekų kiekis. Tai padeda užtikrinti gyventojams ir įmonėms skirtos sistemos paprastumą, aiškumą bei sisteminis taikymas. Ši sistema bus diegiama ant mišrių komunalinių atliekų, pakuočių, maisto (virtuvės) atliekų konteinerių, DGASA aikštelėse bei DĖK'ui stotelėse.							
2.1.4.	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir kompostavimą vietoje	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.4.1.	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Trakų rajono savivaldybėje	2022-2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	50	GIO lėšos, savivaldybės lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, kompostavimą vietoje ir kita švietėjiška veikla.

Trakų rajono savivaldybėje numatyta organizuoti iniciatyvas bendruomenės gyventojams ir mokyklinio amžiaus asmenims rajono mokyklose, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

2.2. Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Regiono savivaldybių gyventojų poreikius atitinkančios pakuočių atliekų surinkimo sistemos veiklos užtikrinimas, remiantis UAB VAATC ir regiono savivaldybių bendradarbiavimu su GIO	2022–2027	VAATC, GIO, Savivaldybės	Regioninė	-	GIO lėšos, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Regioninė priemonė padedant savivaldybėms bendradarbiauti su GI ir užtikrinti geriausias galima sąlygas vykdant pakuočių atliekų surinkimą.

2.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo	2022–2027	Savivaldybės, GIO	Regioninė		Europos Sąjungos parama, GIO lėšos, vietinės rinkliavos ar kitos	€
-------	---	-----------	-------------------	-----------	--	--	---

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra					įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
2.2.2.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Trakų rajono savivaldybėje	2023–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	189	Europos Sąjungos parama, GIO lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Trakų rajono įgyvendinimo laikotarpyje kas metus planuojama įsigyti po 400 konteinerių (200 komplektų). Konteinerius planuojama įsigyti, atsižvelgiant į gyventojų poreikius ir besivystančią gyvenamąją infrastruktūrą. Taip pat, siekiant organizuoti požeminių konteinerių aikštelių įsigijimą sodų bendrijose, numatyta parengti šių konteinerių aikštelių išdėstymo schemą. Patvirtinus dokumentą su schemomis, bus aiškus tikslus kiekis, reikalingas požeminiams konteineriams įsigyti.							
2.2.3.	Esamų didelių gabaritų aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	12 684	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelių tinklo palaikymas atliekamas užtikrinant VAPTP užduočių vykdymą ir palaikant bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos veiklos tęstinumą.							
2.2.4.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse ³	2022–2027	VAATC, Savivaldybės	Regioninė	9 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.4.1.	Didelių gabaritų atliekų	2023–2027	VAATC	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama,	€

³ Vilniaus regiono didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma regioniniu pagrindu, t. y. Vilniaus regiono gyventojai gali naudotis visame regione sukurtu ir plėtojamu šių aikštelių tinklu.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	surinkimo aikštelės įrengimas vakarinėje dalyje Trakų rajono savivaldybėje		(atsakingas vykdytojas), Trakų rajono savivaldybė			vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra, įvykdymą planuojama plėsti didelių gabaritų surinkimo aikštelių tinklą. Trakų rajono savivaldybėje numatoma įrengti I regioninio prioriteto Didelių gabaritų surinkimo aikštelę.

2.2.5.	Eksplloatuojamų didelių gabaritų aikštelių surinkimo priemonių (konteinerių) atnaujinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	446	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
--------	---	-----------	-------	-----------	-----	---	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant užtikrinti DGASA veiklą bei siekiant veiklos efektyvumo bei įrangos optimalaus panaudojimo, bus atnaujinti šiose aikštelėse pastatyti konteineriai, pagal galimybes keičiant juos į presuojančius.

2.2.6.	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	 Organizacinė priemonė Komunikacinė priemonė Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	318	 Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.6.1.	Individualaus ir kolektyvinio kompostavimo vietoje plėtra Trakų rajono savivaldybėje	2023-2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	250	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos, kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

[illegible]

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2. Surinkimas maišais, o nuo 2027 m. pradėti rinkti maisto atliekas konteineriuose;							
3. Nepasiteisinus Ukmergės pilotiniam projektui, užtikrinti maisto surinkimą konteineriais, o individualiems namams - individualius maisto atliekų konteinerius.							
2.2.8.	Pilotinio biologiskai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto Ukmergės rajono savivaldybėje įgyvendinimas, apimantis visuomenės švietimą ir gerosios praktikos sklaidą	2023	VAATC, Savivaldybė	Regioninė	40	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
 Organizacinė priemonė Kommunikacinė priemonė € Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė							
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pilotinio projekto pagrindu būtų įvertintas rūšiuojamojo BSA surinkimo priemonių pasirinkimas, jų poreikis ateityje, pakoreguoti prognozuojami surenkamų atliekų kiekiai, įvertintos reikalingos investicijos.							
2.2.9.	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	1 400	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute, bei padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių susijusių su atskiru surinkimu bei atliekų perdurbimu (detalus ŽASA aikštelių įrengimo ir veiklos aprašymas pateiktas 2.2 skyriuje).							
2.2.10.	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių įrengimas ⁴	2023–2027	VAATC (atsakingas)	Regioninė	1 700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos	€

⁴ Vilniaus regiono didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma regioniniu pagrindu, t. y. Vilniaus regiono gyventojai gali naudotis visame regione sukurtu ir plėtojamu šių aikštelių tinklu.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
			vykdytojas), Savivaldybės			už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
2.2.10.1.	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Trakų rajono savivaldybėje	2023-2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Visose aikštelėse žaliosios atliekos iš gyventojų turėtų priimanamos nemokamai, todėl jų plėtra, ypač savivaldybėse, esančiose aplink Sostinę yra labai svarbi, nes šiose savivaldybėse stebimas gyventojų skaičiaus augimas. Taip pat šiose savivaldybėse gyventojai ypatingai susiduria su kompostavimo vietoje problema, nes formuojami nedideli sklypai vienbučių ar dvibučių namų statybai, todėl kompostuoti savo sklype neturi galimybės. Didesnio prieinamumo ŽASA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje. Trakų rajono savivaldybėje numatoma įrengti 1 ŽASA aikštelę.

2.2.11.	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2021–2025	Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.11.1.	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Trakų rajono savivaldybėje	2023–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	21	Europos Sąjungos parama, Savivaldybės biudžeto lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Vilniaus regiono savivaldybės nusimato tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Priemonės įgyvendinimo laikotarpyje, Trakų rajono savivaldybėje, numatyta įsigyti 20 tekstilės atliekų konteinerių. Tekstilės konteinerių plėtra numatoma Trakuose ir Lentvaryje, kadangi čia yra pagrindinė kolektyvinių atliekų surinkimo aikštelių prie daugiabučių koncentracija (38 aikštelės iš 63 rajone). Pilnai įrengus tekstilės konteinerius Trakų ir Lentvario srityje, planuojama plėtra kitose rajono gyvenvietėse.							
2.2.12.	Buityje susidarančių pavojingų atliekų mobilių surinkimo konteinerių regiono gyventojam užtikrinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	500	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas). Dabartiniu metu atskiras pavojingų atliekų surinkimas nėra pakankamai išvystytas, išskyrus kai kuriuos atskirų atliekų rūšių srautus (baterijos, EEI/A). Praktiškai visos buityje susidarančios pavojingos atliekos gali būti priimamos Vilniaus regione įrengtose DGASA. Siekiant pavojingų atliekų surinkimo sistemos plėtos, bei norint įgyvendinti šios sistemos rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas), Regione planuojama panaudoti mobilius surinkimo konteinerius, pagal sudertą grafiką ir vietas, šie konteineriai sudarytų sąlygas gyventojams arčiau jų namų išmesti pavojingąsias atliekas.							
2.2.13.	Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	
2.2.13.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas	2023–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	5	Savivaldybės lėšos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	jų įgyvendinimas Trakų rajono savivaldybėje						
2.2.13.2.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Trakų rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas	2023–2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	10	Savivaldybės lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Trakų rajono savivaldybėje numatyta įgyvendinti taisyklių atnaujinimą, atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo. Taip pat numatyta atnaujinti dokumentus, susijusius su įmokomis už atliekų tvarkymą Trakų rajono savivaldybėje, įvertinti diferencijuotas apmokestinimo galimybes ir jų kontrolės priemones.

2.2.14.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro	2024-2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės			
			 Organizacinė priemonė	 Komunikacinė priemonė	 Investicinė priemonė	 Analitinė priemonė	 Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Trakų rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.

2.2.15.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų	2024-2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės			
---------	--	-----------	--------------------------	--------------	--	--	---

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Trakų rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinių plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu.

Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.

2.2.16.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Trakų rajono savivaldybėje	2023-2027	Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	200	Europos Sąjungos parama, Savivaldybės biudžeto lėšos	€
---------	--	-----------	--------------------------	--------------	-----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Trakų rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kas antrus metus sieks suorganizuoti nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI

Atliekų, paruošti pakartotinai naudoti, kiekis t per metus

2021 M.
17 t/m

2027 M.
30 t/m

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1.	Bendradarbiaujant su NVO dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“ tinklo plėtra ir esamų eksploatacija	2021–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	234	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Socialinių partnerių svarba yra labai didelė, siekiant įtraukti, palaikyti ir skleisti žinią apie dalijimosi daiktais naudą gyventojams. Ši priemonė skatina ir palaiko daiktų dalinimosi stotelių „DĖK‘ui“ plėtrą paremta bendradarbiavimu ir partneryste.							
3.1.2.	Dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“ tinklo plėtra	2022–2027	VAATC (atsakingas	Regioninė	780	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	naujai įrengiamose savivaldybių didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija		vykdytojas), Savivaldybės			už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK‘ui“ įrengimas naujai įrengiamoje DGASA Trakų rajono savivaldybėje	2022–2027	VAATC, Trakų rajono savivaldybė	Savivaldybės	43,3	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Naujai įrengiamoje didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje taip pat planuojama ir stotelės DĖK‘ui įrengimas. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos nebereikalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti. T. y, daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti. Sukūrus Vilniaus regione dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, populiarėja pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keičiasi gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra, todėl labai svarbu jas ne tik įkurti, tačiau palaikyti ir esamas, palaikyti jau esamą tinklą.

3.1.3.	DĖK‘ui dirbtuvės „Atsinaujink“		VAATC (atsakngas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	100	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
--------	--------------------------------	--	--	-----------	-----	---	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

„DĖK‘ui“ dirbtuvėse įgyvendinamu projektu „Atsinaujink“ siekiama padėti žmonėms iš socialiai pažeidžiamų grupių bei turintiems mažiau galimybių darbo rinkoje, įgyti daiktų taisymo ar kitų įgūdžių ir žinių bei juos pritaikyti tiek kasdienybėje, tiek profesinėje veikloje. Stotelėje DĖK‘ui vyksta dirbtuvės/paskaitos.

3.1.4.	DĖK‘ui dirbtuvės Senjorų avilyje ir Eko piknikas		VAATC	Regioninė	78	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
--------	--	--	-------	-----------	----	---	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Vilniaus „Senjorų avilyje“ veikia atviros medžio darbų „DĖK‘ui“ dirbtuvės senjorams. Kelias dienas per savaitę senjorai gali atvykti ir meistrauti sau reikalingus dalykus, naudodamiesi įvairiausiais įrankiais, suteiktais Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro. Ši priemonė ne tik prisideda prie daiktų remonto ir

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
atnaujinimo, bet ir turi teigiamą įtaką vyresnio amžiaus žmonių socialinių įgūdžių palaikymui bei emocinei sveikatai, mažinama socialinė atskirtis. Eko piknikas senjorų avilyje prisidės prie Vilniaus senjorų užimtumo didinimo bei suteiks vyresnio amžiaus vilniečiams žinių apie atliekų tvarkymą rūšiavimą. Senjorai dalyvaus renginiuose/piknikuose, kurių metu vyks: ➤ praktinės veiklos, kurių metu dalyviai galės prisidėti prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, ➤ dirbtuvėse bus naudojami iš stotelių DĖK'ui paimti daiktai siekiant juos atnaujinti ar perdaryti, ➤ dirbtuvių patalpose organizuojami švietėjiški renginiai apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą, ekologiją, ➤ į renginius įtraukiami įvairių tikslinių grupių atstovai: jaunimas, vyresnio amžiaus bei negalią turintys asmenys, dirbtuvių dalyviai prikėlę daiktus naujam gyvenimui galės parsinešti ir naudoti juos savo buityje.							

IV. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

4.1. Atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybių sukūrimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1.	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės įvairioms atliekų tvarkymo veikloms.	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 300	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelėse surinktų atliekų srautų atskiro surinkimo ir paruošimo naudojimui įrenginių plėtra Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje, siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekius.							
4.1.2.	Regioninių biologinio mechaninio apdorojimo įrenginių plėtra, pritaikant maisto (virtuvės) ir žaliųjų	2023–2024	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	atliekų apdorojimui						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkyti maisto (virtuvės) ir žaliąsias atliekas, iš dabar esamos MBA įrenginių infrastruktūros būtų panaudojami 4 biologinio džiovinimo tuneliai ir laisvos patalpos MVA ir ŽA priėmimui, paruošimui ir sijojimui. Šie tuneliai būtų rekonstruoti, įrengti anaerobiniam apdorojimui būtini įrenginiai, taip pritaikant juos kaip anaerobinio apdorojimo tunelius. Atsižvelgiant į surenkamų maisto (virtuvės) atliekų galimą užterštumą, planuojama diegti technologijas „sausam“ anaerobiniam apdorojimui.							
4.1.3.	Biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikio, potencialo ir galimybių įvertinimas	2026–2027	VAATC	Regioninė	-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pradėjus atskirą maisto (virtuvės) atliekų surinkimą ir apdorojimą MBA įrenginiuose ir sparčiai didėjant surenkamiems šių atliekų kiekiui, turi būti vertinamas biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikis.							
4.1.4.	Apdorotų atliekų srauto paruošimo pajėgumų sukūrimas, naudojimui aukšto kaloringumo reikalaujančiuose energetiniuose (deginimo) įrenginiuose	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant išplėsti apdorotų, energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo galimybes, numatomas papildomų įrenginių įdiegimas.							
4.1.5.	Regioninių Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių atnaujinimas, siekiant apdoroti iš regiono gyventojų surinktą mišrų	2026–2027	VAATC, MBA operatorius	Regioninė	3 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	komunalinį srautą						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Intensyviai eksploatuojant MBA įrenginius, planuojamas šių įrenginių atnaujinimas, kuris leistų užtikrinti MBA veiklos nepertraukiamumą ir efektyvumą.

4.1.6.	Aukštos pridėtinės vertės atliekų srauto tvarkymo pajėgumų sukūrimas regioniniame sąvartyne	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 500 €	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	Reguliacinė priemonė
--------	---	-----------	-------	-----------	---------	--	----------------------

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atliekų srauto tvarkymo įrenginių leidžiančių vykdyti paklausą rinkoje turinčių produktų gamybą ir realizavimą, tuo pačiu mažinant veiklos sąnaudas sukūrimas.

4.1.7.	Aukštą pakartotinio panaudojimo potencialą turinčių atliekų srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas	2023–2027	VAATC	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
--------	--	-----------	-------	-----------	--	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atskirai surinktų atliekų (DĖK'ui stotelėse, DGASA aikštelėse, apvažiavimo būdu ar k.t.) srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas, siekiant pakartotinai panaudoti didesnius, tokį potencialą turinčius, atliekų kiekius.

4.2. Atsinaujinančios energijos pajėgumų sukūrimas siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.2.1.	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							
4.2.2.	Dujų, išgaunamų regioniniame sąvartyne, panaudojimas, įrengiant dujų degalinę ir dujinio transporto atliekų pervežimui įsigijimas	2024–2027	VAATC	Regioninė	1 600	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje dujų degalinės įrengimas, siekiant minimizuoti atliekų tvarkymui naudojamo transporto sąnaudas ir dujinio transporto priemonių, skirtų atliekų tvarkymui, įsigijimas.							
4.2.3.	Regioniniame sąvartyne susidarančių biodeujų surinkimas ir panaudojimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regioniniame sąvartyne susidariusių biodeujų panaudojimo galimybių plėtra, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							

V. ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų
komunalinių atliekų dalis, proc.

2021M.

15,2 %

2027 M.

8 %

5.1. Atliekų šalinimas: atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.1.	Namų ūkiuose susidarančių atliekų šalinimo užtikrinimas Regioniniame sąvartyne	2021–2027	VAATC	Regioninė	1 280	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant sudaryti gyventojams tinkamai tvarkyti asbesto turinčias atliekas, susidarančias keičiant stogus ar atliekant remonto darbus, turi būti palaikoma šiuo metu regioninio sąvartyno sekcijoje asbesto turinčių atliekų šalinimo aikštelės eksploatacija, bei naujai įrengtos asbesto turinčių atliekų šalinimo subsekcijos eksploatacija.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.2.	Regioniniame sąvartyne susidarančių nuotekų (paviršinių nuotekų, sąvartyno filtrato ir koncentrato) kiekio kontrolės ir tvarkymo priemonių plėtra	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 200	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant mažinti iš regioninio sąvartyno su nuotekomis perduodamų teršiančių medžiagų kiekius, planuojama sąvartyno nuotekų tvarkymo sistemos plėtra ir modernizavimas.							
5.1.3.	Regioninio sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas		VAATC	Regioninė	37 800 (įskaitant mokestį už aplinkos teršimą) ⁵	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.							
5.1.4.	Sąvartynų (veikiančio ir uždarytų) ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas		VAATC	Regioninė	168	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios, bei aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis palinkai.							
5.1.5.	Uždarytų atliekų šalinimo vietų priežiūra		VAATC	Regioninė	336	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir	

⁵ Nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų mokestis už aplinkos teršimą.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
						kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Priežiūros vykdymas, siekiant užtikrinti įdiegtų uždarymo metu įdiegtų priemonių tęstinumą, mažinantį galimą neigiamą aplinkosauginį poveikį.							
5.1.6.	Poreikio rekultivuoti uždarytą sąvartyną monitoringas		VAATC		-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
 Organizacinė priemonė Komunikacinė priemonė Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė							
Vertinamos galimybės uždarytų sąvartynų teritorijose vykdyti kitas veiklas, nesusijusias su atliekų tvarkymu, jei reikia panaikinant pašalintų atliekų sancaupas sklypuse.							
5.1.7.	Sąvartyno naujos sekcijos įrengimas		VAATC		8 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti planingą sąvartyno plėtrą, planuojama įrengti naują regioninio sąvartyno sekciją, jog net ir sumažėjus atliekų kiekiui patenkančiam į sąvartyną, būtų užtikrintas saugus šių atliekų šalinimas.							

Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms keliama įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo⁶:

Lentelė 18. VAPTP užduotys ir siekiai.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas plano priemonėmis ⁷
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	1.1.2; 1.1.3; 1.1.4;
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	2.2.2.; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.10; 2.2.11; 2.2.12; 2.2.13; 2.2.14; 2.2.15;
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7;
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	1.1.3; 1.1.4; 2.2.5; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.9; 2.2.12;
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7;
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių	1.1.1; 1.1.3; 1.1.4;

⁶ Užduotims keliama įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

⁷ Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas plano priemonėmis ⁷
rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį			atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų	2.2.7; 2.2.8; 2.2.9; 2.2.13; 2.2.14; 2.2.15; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3;
		2027 m.	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio	
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	2.2.6; 2.2.7; 2.2.9;
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.		2.2.3; 2.2.11;
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas	261.6.	iki 2025 m.		2.2.3; 2.2.12;
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	1.1.1; 2.2.3; 2.2.5;

Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo

užduočių, kurioms nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo⁸:

Lentelė 19. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.

Užduotis	VAPTP	VATPT užduočių įgyvendinimas plano priemonėmis ⁹
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.	1.1.2; 2.2.3;
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4	2.2.1; 2.2.2;
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.	2.2.1; 2.2.2;
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.	2.2.1; 2.2.2;
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.	2.2.1; 2.2.2;
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.	2.2.3; 2.2.4; 2.2.5; 2.2.11; 2.2.12; 2.2.15;
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų	261.7.6.	1.1.1;

⁸ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

⁹ Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	VATPT užduočių įgyvendinimas plano priemonėmis ⁹
srautų atskiro surinkimo galimybes.		2.1.1; 2.1.3;
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.	2.2.13;

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

2.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022-2027 metams Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 metų Vilniaus regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis, kuriais remiantis atliekamas prognostinis vertinimas komunalinių ir kitų atliekų susidarymas iki 2027 metų.

Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčius Vilniaus regiono savivaldybėse iki 2027 m. įtakoja:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai,
- ekonomikos augimo tendencijos,
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytais komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekęs 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t., taip pat numatoma, jog 2022 pabaigoje ir 2023 m. išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- 🇪🇺 Gyventojų skaičiaus pokyčiu Trakų rajono savivaldybėje;
- 🇪🇺 Gyventojų skaičiaus Vilniaus apskrityje prognozėmis (Eurostat¹⁰);
- 🇪🇺 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais regione;
- 🇪🇺 AAA pateikiama informacija apie 2020-2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėse;
- 🇪🇺 VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose

¹⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

valdose, remiantis Vilniaus regione išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu panaudojimo efektyvumu, bei darant prielaidą, kad 20 proc. vienbučių ir dvibučių namų žaliąsias ir kitas bioskaidžias atliekas kompostuoja vietoje nuosavomis kompostavimo priemonėmis. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis bei jų surinkimo tendencijos 2019–2021 metais Trakų rajono savivaldybėje.

Lentelė 20. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Trakų rajono savivaldybėje.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ¹¹	Sistemos efektyvumas regione
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	81,3	864,0	9%
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	64,5	1511,8	4%
PET pakuočių atliekos		151,2	0%
Kombinuotų pakuočių atliekos		149,4	0%
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	2,6	231,7	1%
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	206,3	434,2	32%

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Prognozuojant Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotę surinkimas Vilniaus regiono savivaldybėse kiekvienais metais ne mažiau kaip 12 % bus efektyvesnis, lyginant su 2021 metais buvusiu.

Lentelė 21. Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Trakų rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė	32 042	32 151	32 287	32 334	32 287	32 251	32 205
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekį)	17 216	17 841	17 866	18 111	18 091	177 95	17 216
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato	23 054	23 706	23 803	24 132	24 210	24 246	23 054

¹¹ Atsižvelgiant į 2021 m metų Vilniaus regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
sistemoje surenkamą atliekų kiekį							

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Trakų regiono 2021–2027 metų komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama priede Nr. 11.

2.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Plano tikslus ir uždavinius planuojama sukurti ir vystyti atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus.

Planuojama rūšiuojamojo surinkimo ir atliekų sutvarkymo vietoje plėtra Trakų rajono savivaldybėje:

 Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Trakų rajono savivaldybėje

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba.

Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 1000 individualių naudojimo konteinerių komplektų. Komplektą sudaro 2 vnt. konteinerių: 240 l popieriaus/plastiko/metalo konteineris ir 120 l stiklo konteineris. Per metus planuojama įsigyti po 200 konteinerių komplektų. Konteinerius planuojama įsigyti, atsižvelgiant į gyventojų poreikius ir besivystančią gyvenamąją infrastruktūrą.

 Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Trakų rajono savivaldybėje

Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę. Trakų rajono savivaldybė numato kompostavimo konteinerių – kompostavimo dėžių namų ūkiams plėtrą, kuri kaip papildoma priemonė maksimaliai mažintų į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įsigyti 2500 individualių kompostavimo dėžių, kurios pagal poreikį būtų išdalintos individualių namų gyventojams.

Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA)¹² infrastruktūros sukūrimas ir vystymas

MVA iš Vilniaus regiono savivaldybių urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, būtų renkamos mišriu (kombinuotu) būdu, t. y. konteineriais arba maisto (virtuvės) atliekų surinkimo maišais, arba kombinuojant šiuos abu atliekų surinkimo būdus. Taip pat siekiant ir toliau Regione vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes, bei vykdant švietėjišką veiklą ir mokinant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes.

Priklausomai nuo pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto rezultatų, kuris šiuo metu vykdomas Ukmergės rajono savivaldybėje, Trakų rajono savivaldybėje bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas atliekų surinkimo maišais arba konteinerine sistema. Šiuo metu Trakų rajono savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos:

1. Surinkimas maišais;
2. Surinkimas maišais, o nuo 2027 m. apsvarstyti alternatyvą rinkti maisto atliekų konteineriuose;
3. Nepasiteisinus Ukmergės pilotiniam projektui, užtikrinti maisto surinkimą konteineriais, o individualiems namams - individualius maisto atliekų konteinerius.

Nusprendus pasirinkti maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą konteineriniu būdu, planuojama įsigyti 38 vnt. kolektyvinio naudojimo ir 1800 vnt. individualių maisto atliekų konteinerių.

Namų ūkiai, patenkantys tarp gyvenviečių, kuriuose nebūtų vykdomas rūšiuojamasis surinkimas iš gyventojų galėtų savo MVA kompostuoti namuose arba kartu su žaliosiomis atliekomis pristatyti į ŽASA arba DGASA.

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Vilniaus MBA įrenginius, kuriuos siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo numatoma etapais pertvarkyti. Pirmu etapu planuojam iš dabar

¹² Parengta remiantis investiciniu projektu „Atskirai surinktų maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimas Vilniaus regione“.

esamos MBA įrenginių infrastruktūros pritaikyti ir panaudoti pagal faktinį poreikį 2–3 biologinio džiovinimo tunelius ir laisvas patalpas MVA ir ŽA priėmimui ir paruošimui. Didėjant surenkamam MVA kiekiui gali būti parengti panaudoti 4 biologinio džiovinimo tuneliai. Šie tuneliai būtų pertvarkyti, kad galima būtų juos naudoti kaip anaerobinio apdorojimo tunelius. Atsižvelgiant į surenkamų maisto (virtuvės) atliekų galimą užterštumą, ir neturint galimybių naudoti didelius vandens kiekius dėl ribotų plotų ir geografinės padėties, planuojama diegti technologijas „sausam“ anaerobiniam biologiškai skaidžių atliekų apdorojimui.

Įgyvendinat šiuos technologinius sprendimus, surinktos maisto / virtuvės ir žaliosios atliekos bus smulkinamos lėtaeigiu smulkintuvu (siekiant išsaugoti kuo didesnes stiklo, plastiko ir kitų priemaišų dalis), kad būtų atidaryti maišai ir pasiektas anaerobiniam apdorojimui tinkamas atliekų dalelių dydis. Taip apdorotos maisto / virtuvės ir žaliosios atliekos bei atsijos sumaišomos viena su kita, siekiant turėti ne mažesnę nei 35 % sausos medžiagos dalį.

Po anaerobinio apdorojimo būtų naudojamas vienas iš pačių efektyviausių būdų atskirti paruoštą kompostą nuo priemaišų ir iki galo nesuirusių žaliųjų atliekų yra jį atsijoti per būgninį sijotuvą ir po to likusią frakciją išvalyti nuo priemaišų su oro srautų separatoriumi.

MVA tvarkymo infrastruktūros sukūrimas ir vystymas, leis 2027 metais atskirai surinkti ir perdirbti daugiau nei 20 tūkst. tonų atliekų. MVA atskiras surinkimas ir atskyrimas nuo mišrių komunalinių atliekų srauto ir sumažinant jo užterštumą, turėtų leisti MBA įrenginiuose padidinti atskirtų antrinių žaliavų.

🚧 Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Trakų rajono savivaldybėje rajono savivaldybėje

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Trakų rajono savivaldybė numato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą.

Plano laikotarpiu planuojama įsigyti 20 vnt. tekstilės atliekų konteinerius. Tekstilės konteinerių plėtra numatoma Trakuose ir Lentvaryje, kadangi čia yra pagrindinė kolektyvinių atliekų surinkimo aikštelių prie daugiabučių koncentracija (38 aikštelės iš 63 rajone). Pilnai įrengus tekstilės konteinerius Trakų ir Lentvario srityje, planuojama plėtra kitose rajono gyvenvietėse.

🚧 Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas Trakų rajono savivaldybėje

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinių plastikinių pakuočių vartojimą. Šios geriamojo vandens stotelės prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimusi.

Įgyvendinant priemonę, Trakų rajono savivaldybė planuoja įrengti 4 viešąsias geriamojo vandens stoteles.

✚ DGASA tinklo plėtra:

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių susijusių su DGASA tinklo plėtra įvykdymo, planuojama didinti didelių gabaritų surinkimo aikštelių skaičių ir tobulinti jų veiklą. Šių aikštelių plėtra Plane suskirstyta į du prioritetus. Pirmo prioriteto aikštelių plėtra, tai minimalių VAPTP reikalavimų įgyvendinimas regione, ir jam nustatomi stebėsenos rodikliai. Antro prioriteto DGASA aikštelių plėtra numatoma esant papildomoms finansinėms ir kitoms galimybėms, šių DGASA aikštelių plėtrai nenumatomas stebėsenos rodiklis. Antro prioriteto aikštelių plėtra Trakų rajono savivaldybėje 2022–2027 m. nenumatoma.

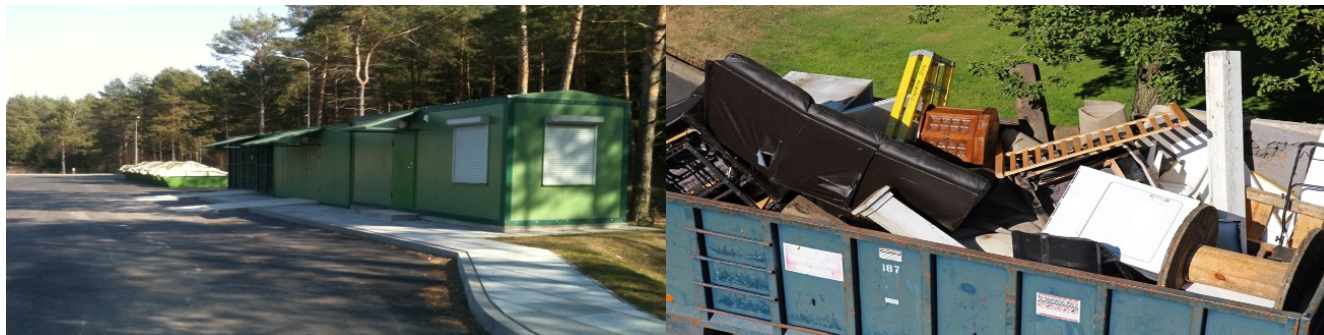
I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtos užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose, kuriose neužtikrinami DGASA tinklo plėtrai taikomi reikalavimai, bei atsižvelgiant į savivaldybių specifiką, susijusią su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis, t. y. teritorijose kur gyventojų skaičius pastaraisiais metais turi tendenciją didėti.

I prioriteto DGASA plėtra apima 1 DGASA aikštelės įrengimą Trakų rajono savivaldybėje;

Į DGASA atliekų turėtojai pristato savo transportu. DGASA priimamos nustatytais darbo valandomis. Priimtos atliekos laikinai laikomos, vėliau perduodamos tolimesniems atliekų tvarkytojams tvarkymui ar šalinimui. Jokia atliekų apdorojimo arba ardymo veikla aikštelėje negalima, buities pavojingų atliekų tvarkymas (perpylimas, atskiedimas, ardymas ir pan.) aikštelėje neatliekamas.

Į DGASA yra priimamos šios atliekos: popierius ir kartonas, tekstilė, plastmasė, stiklas, mediena (neapdorota), naudotos padangos, metalo laužas, statybines atliekas, žaliosios atliekos, didelių gabaritų atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buityje susidaranti pavojingosios atliekos.

DGASA priimamos pavojingosios atliekos – pavojingosios atliekos, susidaranti namų ūkyje.

Pav. 15. Atliekų konteineriai.

Priimtos atliekos laikinai laikomos šioms atliekoms skirtose ir atitinkamai paženklintose zonose.

Atliekos laikomos konteineriuose, pastatytuose lauke, buities pavojingų atliekų priėmimo pastate (b), buities elektronikos atliekų priėmimo pastate (c).

Kiekvienas naudojamas konteineris pažymėtas, nurodant, kokios rūšies atliekoms jis skirtas. Asfaltuotoje aikštelėje atliekos laikomos įvairios talpos atviruose ir uždaruose konteineriuose ar specialios dangos. Konteinerių talpa svyruoja nuo 7 iki 30 m³, konteineriai konkrečių atliekų laikymui parenkami atsižvelgiant į atliekų priėmimo poreikį. Kiekviena pavojingųjų atliekų rūšis bus atskirai saugoma statinėse, konteineriuose bei nedidelėse dėžėse. Pavojingų atliekų laikymo zonoje numatomos atskiros atliekų laikymo talpos, kurių dydis svyruoja nuo 50 iki 200l. Akumuliatoriams ir gyvsidabrio turinčių lempų atliekoms laikyti numatyti konteineriai.

Aikštelėje atvežtos atliekos sveriamos techninėmis svarstyklėmis. Stacionarių atliekų svėrimo įrenginių Aikštelėje nėra. Atliekų, kurių svarstyklėmis pasverti neįmanoma (pvz. didelių gabaritų baldai, statybinės atliekos), preliminarus svoris nustatomas vadovaujantis įmonės direktoriaus įsakymu patvirtinta dažniausiai pristatomų atliekų preliminarų svorių lentele. Aikštelėje taip pat gali būti kiti įrenginiai: pakavimo presas, ratinis krautuvas ir kt.

Pav. 16. DĖK'ui iniciatyva.

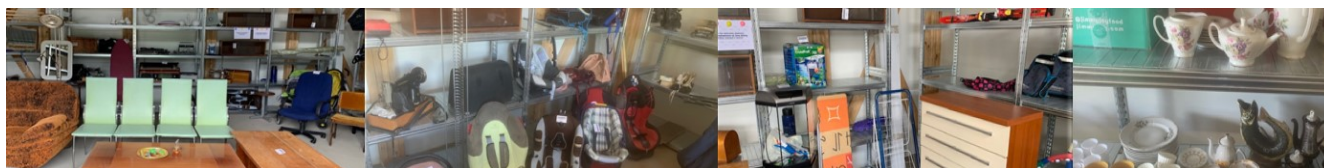
Visose naujai statomose aikštelėse planuojamos daiktų dalinimosi aikštelių įrengimas.

Pav. 17. Stotelių DĖK'ui sistema.

Gyventojai nereikalingus, bet tvarkingus ir tinkamus naudoti daiktus gali pristatyti į bet kurią Vilniaus regione UAB “VAATC” administruojamą DGASA darbo metu. Daiktai turi būti tinkami naudoti pagal tiesioginę paskirtį – neskleidžiantys blogo kvapo, neužteršti, tvarkingi, nesulūžę, išskyrus atvejus, kai daikto defektas yra lengvai sutvarkomas. Jeigu pristatomi išardyti daiktai, kartu su visomis daikto surinkimui reikalingomis detalėmis turi būti pateikiama surinkto daikto nuotrauka (nuotrauka gali būti ir skaitmeninio formato) ir jeigu yra – naudojimosi instrukcija.

Priimtą daiktą Operatorius ar Savanoris nufotografuoja, nuotrauką patalpina stotelių DĖK'ui duomenų bazės tinklapyje (toliau – duomenų bazė) priskirdamas atitinkamai kategorijai (baldai patalpinami skiltyje „Baldai“, interjero detalės patalpinamos skiltyje „Interjero detalės“, daiktai, kurių negalima priskirti kuriai nors kategorijai, patalpinami skiltyje „Kiti“). Aprašyme Operatorius ar Savanoris nurodo reikšmingas daikto savybes (pavyzdžiui, daikto privalumą ar defektą). Priimtas daiktas nufotografuojamas ir patalpinamas į duomenų bazę. Duomenų bazėje, suteikiama galimybė rezervuoti, nurodant lankytojo vardą ir elektroninio pašto adresą, kuriais asmuo bus identifikuojamas atsiimant rezervuotus daiktus. Atidavimo dieną, rezervuoti daiktai yra atiduodami lankytojui rezervavusiam daiktą.

Pav. 18. Stotelės DĖK'ui.

Stotelėse DĖK'ui vykdomos naujos veiklos, skatinančios visuomenės sąmoningumą, suteikiamos žinios ir gebėjimai, įkuriant dirbtuves, organizuojant mokymus bei darbų pamokas, vykdant ekskursijas. Kviečiamos įmonės dalytis nereikalingais daiktais bei remontui ir apdailai tinkamomis medžiagomis.

Pav. 19. DĖK'ui dirbtuvės.

Išplėtus DGASA ir DĖK'ui dalinimosi stotelių tinklą bei didinant gyventojų sąmoningumą, tikimasi, kad 2027 metais atskirai surinkti ir panaudoti / perdirbti virš 20 % 2027 metais visų Vilniaus regione surinktų komunalinių atliekų.

🚧 Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių tinklo plėtra:

Numatoma įrengti vieną Žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelę Trakų rajono savivaldybėje. Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas.

Pav. 20. Kompostavimas.

Kompostavimo aikštelėje pagamintas kompostas gali būti naudojamas žemės plotų rekultivavimui (sąvartynų, išnaudotų karjerų, komunikacijų, tranšėjų, šalikėlių ir pan.), miestų žaliųjų plotų tvarkymo poreikiams ar kitoms reikmėms. Kompostuojamas žaliąsias atliekas į kompostavimo aikštelę savo transporto priemonėmis pristato gyventojai ir kiti pavieniai

atliekų tiekėjai.

Kompostavimas vykdomas atvirose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu. Numatomi keturi kompostavimo ir du brandinimo kaupai.

Kompostavimo aikštelėje pagal poreikį ar grafiką dirba ratinis krautuvas, mobilūs atliekų smulkintuvas ir sijotuvas. Įrangos laikymui ir aptarnavimui bei inventoriaus saugojimui numatyta pastogė.

Pav. 21. Kompostavimo aikštelė.

Perduodant naudotojui kompostą išduodamas pagaminto komposto kokybės pažymėjimas, kuriame nurodytas išduoto komposto kiekis, sausųjų medžiagų kiekis, organinių medžiagų kiekis, pH, bendrojo azoto ir bendrojo fosforo kiekiai, taip pat turi būti pateiktos rekomendacijos komposto naudojimui (tręšimo normos ir kt.).

Išplėtus ŽASA tinklą tikimasi, kad leis nuo 2024 metų atskirai surinkti ir perdirbti apie 1 300 t. visų Vilniaus regione surinktų komunalinių atliekų.

Kita Regiono infrastruktūra leisianti pasiekti VAPTP iškelus tikslus:

🚧 Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės plėtra, pritaikant plataus profilio veikloms

Atliekų ardymo ir apdorojimo metu kartu su į tolesnį panaudojimą nukreipiamų atliekų srautų susidarys medienos, tekstilės, plastiko, gumos, metalo atliekos ir kitos atliekos, tinkančios tolesniam apdorojimui (pvz. putplastis, gipskartonas). Atliekos, esant poreikiui ardomos, smulkinamos mobiliu smulkintuvu. Esant poreikiui, sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamas atliekų apdorojimo mechaninis įrenginys. Sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamos patalpos įrangos bei konteinerių aptarnavimui. Naudojimui tinkamos susidariusios atliekų frakcijos perduodamos atliekų tvarkytojams, o pakartotiniam panaudojimui skirti daiktai atskiriami iš atliekų srauto ir perduodami į pakartotiniam naudojimui skirtų daiktų stoginę.

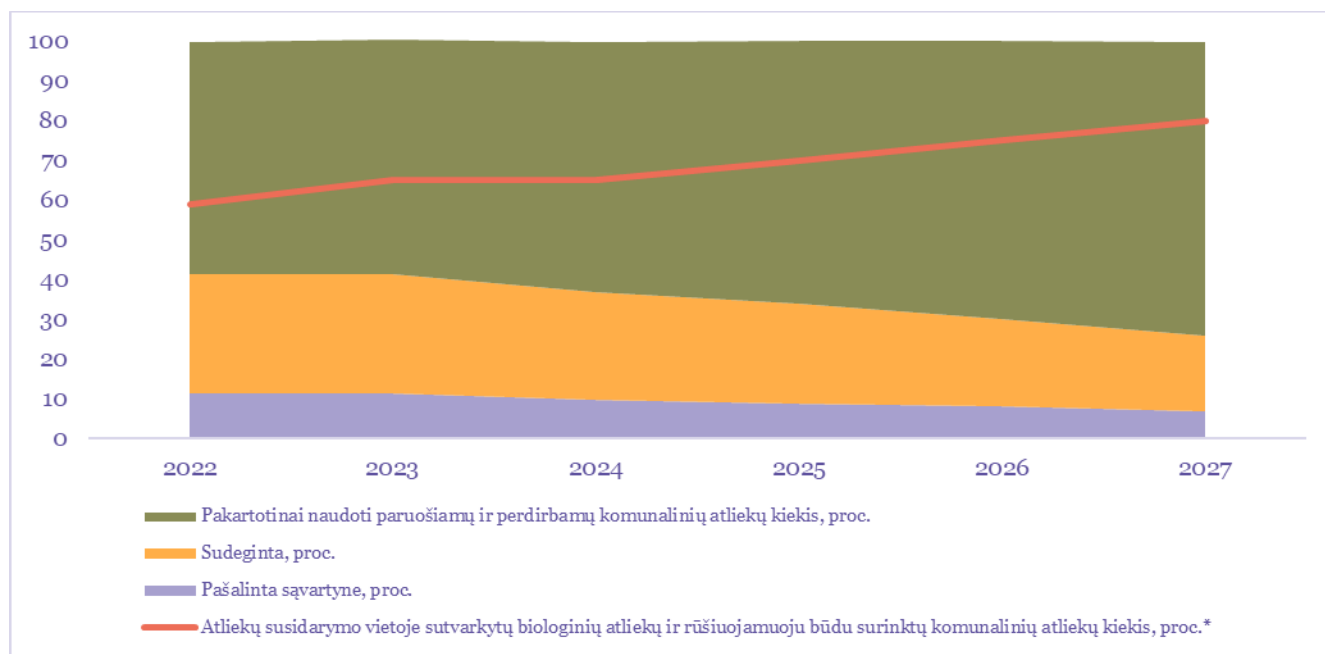
🚧 Regioninio sąvartyno naujos sekcijos įrengimas ir senos uždarymas

Regioninis sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio mėnesį. Sąvartyno įrengimas suskirstytas etapais. Sąvartyno eksploatavimo periode šalinamomis atliekomis palaipsniui,

vieną sekciją užpildžius, pradedama pildyti kita sekcija. 1-osios sekcijos, kuri buvo pastatyta 2007 m. ir kurioje pradėtos kaupti atliekos, plotas – 8,8 ha, 2013 m. pastatyta ir pradėta eksploatuoti antroji sąvartyno sekcija, kurios plotas 6 ha. Iki 2022 m. pradžios į sąvartyną pristatyta jau priimta apie 2,5 mln. tonų atliekų. Išnaudojus visą kaupo tūrį įrengtose sąvartyno sekcijose, 2023 m. planuojama naujos, 3-iosios sąvartyno sekcijos statyba, kurioje būtų tvarkomos regione susidariusios ir tolesniam perdirbimui netinkamos atliekos (pvz. po atliekų deginimo likę pelenai, šlakai).

Vystant sąvartyną ir palaipsniui užpildžius visas įrengtas sąvartyno sekcijas, sąvartynas bus uždarytas, palaipsniui uždengiant sąvartyno kaupą, įrengus 3-iają sąvartyno sekciją, nebeeksploatuojamos sąvartyno sekcijos bus uždaromos. Po sąvartyno uždarymo 30 metų bus tęsiamas sąvartyno priežiūros po uždarymo laikotarpis, vykdomas iš sąvartyno išsiskiriančių dujų monitoringas.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama paveiksle Nr. 22.

Pav. 22. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.

3. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

Reikšmingiausias Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su galimu atskiru maisto (virtuvės) atliekų surinkimu.

Priklausomai nuo pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto rezultatų, kuris šiuo metu vykdomas Ukmergės rajono savivaldybėje, Trakų rajono savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos:

1. Surinkimas maišais;
2. Surinkimas maišais, o nuo 2027 m. apsvarstyti alternatyvą rinkti maisto atliekas konteineriais;
3. Nepasiteisinus Ukmergės pilotiniam projektui, užtikrinti maisto surinkimą konteineriais, o individualiems namams - individualiais maisto atliekų konteineriais.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 4–6%. Prognozuojama, kad Trakų rajono savivaldybei nusprendus atskirą maisto (virtuvės) atliekų srautą rinkti maišais kartu su mišrių komunalinių atliekų srautu, šio srauto surinkimo kaina neturėtų keistis ir būtų lygi MKA atliekų surinkimo kainai. Nusprendus MVA surinkimą vykdyti konteinerine sistema, įmokos už atliekų tvarkymą gyventojams gali didėti. Šis pokytis daugiausia priklausytų nuo MVA surinkimo sistemos diegimo apimties savivaldybėje ir šios paslaugos pagrindinės charakteristikos - surinkimo dažnio. Nusprendus įgyvendinti 2 alternatyvą – visų pirma maisto (virtuvės) atliekų srautą rinkti maišais, o laikotarpio eigoje pereiti prie atliekų rinkimo konteinerine sistema – mokesčių, susijusių su atliekų tvarkymu, pasikeitimas gyventojams gali būti juntamas laikotarpio eigoje – perėjus prie konteinerinės sistemos dėl ankščiau nurodytų priežasčių.

Lentelė 22. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Trakų rajono savivaldybėje.

Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Trakų r. sav.	7,70

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t¹³), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų patenkančių į sąvartyną kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į MBA patenkančių atliekų kiekį daugiau nei 350–400 t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris remiantis atliekų sudėties tyrimais, - apie 300–350 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį, t. y. atskirai surinktos MVA sutvarkomos ir nepatenka į sąvartyną, o atskirai surinktas MVA srautas padidina MBA galimybes įrenginiuose atskirti daugiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių iš mišraus atliekų srauto.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių į MBA su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai regione kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 36 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti tiek patenkančių mišrių komunalinių atliekų į MBA, tiek į sąvartyną.

Net ir ženkliai padidinus atskirai surinktų ir sutvarkytų atliekų kiekį, prognozuojama, kad suma mokesčio sumokamo už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne 2027 metais bus 1,5 karto didesnė nei sumokama šiuo metu.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Vilniaus regiono savivaldybėse. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

¹³ Mokesčiui taikoma indeksavimo tvarka, pagal LR mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 str. 9 d.

4. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už Trakų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Trakų rajono savivaldybė.

Lentelė 23. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną Trakų rajono savivaldybėje.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta Trakų rajono savivaldybėje (proc.)	58		59		60		60		60		60
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Trakų rajono savivaldybėje šalinama sąvartyne (proc.)	11,5		11,3		9,8		9,4		8,5		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc. Trakų rajono savivaldybėje	59		62		65		70		75		80

[illegible]

Lentelė 24. Trakų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS														
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%
1.1.	SIEKTI MAŽINTI ATLIEKŲ SUSIDARYMĄ SKATINANT VARTOTOJUS RINKTIS DAUGKARTINIUS GAMINIUS, NAUDOTI PRODUKTUS PAKARTOTINAI, REMONTO IR (AR) TAISYMO PASLAUGAS														
1.1.5.	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos														
1.1.5.1.	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Trakų rajono savivaldybėje														
1.1.5.1.-1	Susitikimai su bendruomenėmis, vnt.					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.1.5.1.-2	Viešinimo plano suderinimas, vnt.					1		1		1		1		1	
1.2.	UŽTIKRINTI ŠIUOKŠLINIMO PREVENCIJĄ, TVARKYTI ŠIUOKŠLES														
1.2.1.	Šiuokšlių rinkimo akcijų organizavimas														
1.2.1.1.	Pilietinės šiuokšlių rinkimo iniciatyvos organizavimas ir skatinimas Trakų rajono savivaldybėje														
1.2.1.1.-1	Šiuokšlių rinkimo akcijų organizavimas	1		1		1		1		1		1		1	
1.2.2.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra														
1.2.2.1.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Trakų rajono savivaldybėje														
1.2.2.1.-1	Ištrauka į savivaldybės tvarką								1						

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.1.4.	Viešinimo kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														
2.1.4.1.	Viešinimo kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Trakų rajono savivaldybėje														
2.1.4.1.-1	Igyvendintų suplanuotų iniciatyvų skaičius, vnt.						3		3		3		3		3
2.2.	ATLIEKŲ RŪŠIAVIMO PRIEMONIŲ IR INFRASTRUKTŪROS PRIEINAMUMO DIDINIMAS														
2.2.2.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra														
2.2.2.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Trakų rajono savivaldybėje														
2.2.2.1.-1	Individualaus naudojimo konteinerių skaičius, vnt.						400		400		400		400		400
2.2.2.1.-2	Patvirtinta pusiau požeminių konteinerių aikštelių išdėstymo schemos dalis sodų bendrijose, proc.										50%		50%		
2.2.4.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.2.4.1.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas vakarinėje dalyje Trakų rajono savivaldybėje														
2.2.4.1.-1	Įrengta naujų DGASA aikštelių, vnt.														1
2.2.6.	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														
2.2.6.1.	Individualaus ir kolektyvinio kompostavimo vietoje plėtra Trakų rajono savivaldybėje														
2.2.6.1.-1	Kompostavimo dėžės, vnt.														2500
2.2.6.1.-2	Bendro naudojimo konteinerių skaičiaus kapinėse nustatymas, vnt.						1								

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.2.13.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Trakų rajono savivaldybėje														
2.2.13.1.-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus						1								
2.2.13.2.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Trakų rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas														
2.2.13.2.-1	Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai ir apskaičiavimo metodika.						1								
2.2.14.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Trakų rajono savivaldybėje														
2.2.14.-1	Pasirašytos sutartys	Nuolat pagal poreikį													
2.2.15.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Trakų rajono savivaldybėje														
2.2.15.-1	Pasirašytos sutartys	Nuolat pagal poreikį													
2.2.16.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą savivaldybėse														
2.2.16.1.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Trakų rajono savivaldybėje														
2.2.16.1.-1	Įgyvendintų asbesto atliekų surinkimo ir				1				1				1		

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
	sutvarkymo projektų skaičius, vnt.														
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI														
3.-1	Atliekų, paruoštų pakartotinai naudoti, kiekis t / metus		17		19		21		23		25		28		30
3.1.	TIKRINANT, VALANT AR TAISANT ATLIEKOMIS TAPUSIUS PRODUKTUS AR JŲ SUDEDAMĄSIAS DALIS PARUOŠTI TAIP, KAD JIE BŪTŲ VĖL TINKAMI NAUDOTI BE PRADINIO APDIRBIMO														
3.1.2.	Dalijimosi daiktais stotelių „Dėkui“ tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija														
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK'ui“ įrengimas naujai įrengiamoje DGASA Trakų rajono savivaldybėje														
3.1.2.1.-1	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK'ui“ įrengimas, vnt.														1
4.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
4.-1	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta Trakų rajono savivaldybėje (proc.)				58		59		60		60		60		60
5.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
5.-1	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Trakų rajono savivaldybėje šalinama sąvartyne (proc.)				11,5		11,3		9,8		9,4		8,5		8

1 Priedas

Lentelė 25. Registruotų gyventojų skaičius Vilniaus regiono savivaldybėse 2016–2021 m.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Elektrėnų savivaldybė	23 750	23 721	23 721	23 99	24 103	25 946
Šalčininkų rajono savivaldybė	35 399	35 399	37 829	34 547	33 742	32 996
Širvintų rajono savivaldybė	17 458	17 458	16 620	16 323	16 148	15 949
Švenčionių rajono savivaldybė	25 180	23 893	23 391	22 932	22 929	22 493
Trakų rajono savivaldybė	31 447	31 447	32 492	32 546	33 204	32 552
Ukmergės rajono savivaldybė	33 011	31 822	37 345	36 906	36 434	35 864
Vilniaus miesto savivaldybė	543 493	546 287	547 484	561 887	598 680	566 440
Vilniaus rajono savivaldybė	102 014	102 268	103 481	105 109	107 337	108 948
Viso gyventojų	811752	812295	822363	834242	838 117	841 992

Šaltinis: AAA duomenys

2 Priedas

Lentelė 26. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo

		2018	2019	2020
Vilniaus regionas	Miestas	635 886,00	628 492,21	621 184,39
	Kaimas	169 481,00	167 510,35	165 562,62
Elektrėnų sav.	Miestas	15 784,00	15 600,47	15 419,08
	Kaimas	7 940,00	7 847,68	7 756,43
Šalčininkų r. sav.	Miestas	10 771,00	10 645,76	10 521,98
	Kaimas	20 494,00	20 255,71	20 020,18
Širvintų r. sav.	Miestas	5 690,00	5 623,84	5 558,45
	Kaimas	9 880,00	9 765,12	9 651,58
Švenčionių r. sav.	Miestas	14 692,00	14 521,17	14 352,32
	Kaimas	9 189,00	9 082,15	8 976,55
Trakų r. sav.	Miestas	16 493,00	16 301,23	16 111,68
	Kaimas	15 999,00	15 812,97	15 629,11
Ukmergės r. sav.	Miestas	20 570,00	20 330,82	20 094,42
	Kaimas	13 806,00	13 645,47	13 486,81
Vilniaus m. sav.	Miestas	547 272,00	549 233,45	551 201,94
	Kaimas	212	209,53	207,10
Vilniaus r. sav.	Miestas	4 614,00	4 560,35	4 507,32

	Kaimas	91 961,00	90 891,72	89 834,87
--	--------	-----------	-----------	-----------

Šaltinis: Statistikos departamentas, 2019

3 Priedas

Lentelė 27. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Vilniaus apskrities savivaldybėse. (tonos/metus).

	2018	2019	2020	2021
Elektrėnų sav.	7 403	6 813	6 347	7 060
Šalčininkų r. sav.	6 428	7 018	7 570	7 078
Širvintų r. sav.	3 824	4 133	4 446	4 541
Švenčionių r. sav.	9 440	8 224	8 354	8 588
Trakų r. sav.	10 956	12 212	14 616	20 493
Ukmergės r. sav.	14 737	14 021	15 478	15 518
Vilniaus m.	222 656	185 440	163 766	178 838
Vilniaus r. sav.	39 288	39 339	41 747	42 882
Viso	314 732	277 201	262 323	284 998

Šaltinis AAA duomenys

4 Priedas

Lentelė 28. Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius

Savivaldybė	Metai			
	2018	2019	2020	2021
Trakų r. sav.				
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	122	75	82	90
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	266	434	-	-
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	-	4	4	4
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės garažų bendrijose, vnt.	-	2	2	2

Šaltinis AAA duomenys

5 Priedas

Lentelė 29. Konteinerių kiekis Vilniaus regiono savivaldybėse

	2018	2019	2020	2021
Trakų r. sav.				
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui	122	81	177	187
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui	122	81	177	187
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui	122	81	177	187
Maisto atliekų konteineriai	0	0	0	0
Tekstilės atliekų konteineriai	0	15	15	18

Šaltinis AAA duomenys

6 Priedas

Lentelė 30. Vilniaus regiono DGASA

Savivaldybė	Aikštelė	Projektinis pajėgumas t/metus	Šaltinis UAB VAA TC
Elektrėnų	Vidugirių k. 3, Vievio sen., Elektrėnai	DGASA pajėgumai svyruoja nuo 1993 iki 210 t/m. nepavojingų ir po 20 t/m. pavojingų atliekų	7 P r i e d a s
Šalčininkų r.	Elektrinės g. 14A, Elektrėnai		
	Vilniaus g. 3G, Šalčininkų r.		
	Malūno g. 20, Eišiškės		
	Jašiūnų k., Jašiūnų sen.		
Širvintų r.	Šniponių k., Širvintų r.		
Švenčionių r.	Maleikėnų k., Pabradės sen., Švenčionių r.		
	Pliauškių I k., Švenčionių r.		
Trakų r.	Trakų g. 1a, Lentvaris, Trakų r.		
Ukmergės r.	Garseniškių g. 5, Ukmergės r.		
Vilniaus m.	Pramonės g. 209S, Vilniaus m.		
	Liepkalnio g. 113B, Vilniaus m.		
	Graičiūno g. 36C, Vilniaus m.		
	Pumpėnų g. 10, Vilniaus m.		
	Pilaitės pr. 50, Vilniaus m.		
Vilniaus r.	Vėlučionių k., Šatrininkų sen., Vilniaus r.		
	Griekių k., Sudervės sen., Vilniaus r.		
	Pakryžės k.		

Lentelė 31. 2020 m. Trakų

rajono savivaldybės teritorijoje susidariusių – sutvarkytų bešeimininkių atliekų kiekiai

Trakų r. sav.	Metai			
	2018	2019	2020	2021
Susidarė bešeimininkių atliekų, t	51	61	663	857
Skirta lėšų, Eur	3 979	8 883	108 609	151 426

Šaltinis: AAA.

8 Priedas

Lentelė 32. Šalinami į MBA MKA kiekiai pagal savivaldybes

	2018	2019	2020	2021
Elektrėnų sav.	5 122	5 360	5 420	5 320
Šalčininkų r. sav.	5 943	5 884	5 989	5 923
Širvintų r. sav.	2 811	2 836	2 915	2 867
Švenčionių r. sav.	6 759	6 796	7 249	7 218
Ukmergės r. sav.	10 375	10 272	10 419	10 486
Trakų r. sav.	Metais	8 732	8 990	9 219
Vilniaus m. sav.	156 649	153 398	145 179	143 272
Vilniaus r. sav.	32 302	32 659	32 659	35 605
Viso	228 475	225 937	218 820	219 912

Šaltinis: AAA duomenys

9 Priedas

Lentelė 33. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Vilniaus regione

Trakų r. sav.	2019	2020	2021
Popierius, popieriaus ir kartono pakuotės	575	223	81
Plastikas, kitos plastikinės pakuotės	329	348	72
PET pakuotės	14	18	-
metalinės pakuotės	16	26	3
Kombinuota pakuotė	18	22	-
Stiklas, stiklo pakuotės	585	694	206
Viso	1537	1331	362

Šaltinis AAA duomenys

10 priedas

Lentelė 34. Komunalinių atliekų tvarkymas Trakų rajono savivaldybėje, t

	2018	2019	2020	2021
Trakų r. sav.				
Surinkta komunalinių atliekų, t	10 956	12 212	14 616	20 493
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	6 493	5 335	6 994	102
Sudeginta komunalinių atliekų, t	330	159	832	5 435
Pašalinta komunalinių atliekų, t	1 596	1 931	2 228	1 950
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t	2 537	4 787	4 561	

Šaltinis AAA duomenis

11 priedas

Lentelė 35. Komunalinių atliekų kiekių prognozė Trakų r. sav., t

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	423	537	651	765	879	936
Žaliosios atliekos	231	306	382	457	533	627
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	95	124	153	182	211	248
Biologiškai skaidžios maisto (virtuvės) atliekos	0	0	404	398	393	388
Tekstilės atliekos	42	84	126	168	210	316
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	246	427	609	790	972	1198
PET pakuočių atliekos	35	69	104	139	173	217
Kombinuotų pakuočių atliekos	18	36	54	72	90	112
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	30	58	86	114	142	176
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	337	380	423	467	510	554
Inertinės atliekos (keramika,	90	180	269	359	449	561

betonas, akmenys ir panašiai)						
Didžiosios atliekos	993	1092	1201	1321	1453	1599
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	55	51	51	77	81	89
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,25	0,25	0,25	0,25	0,26	0,26
Kitos komunalinės atliekos	4652	4628	4605	4582	4559	4537
Mišrios komunalinės atliekos	9498	9867	8747	8219	7435	6238
Iš viso	17216	17841	17866	18111	18091	17795